

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 24, 2021

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1002](#) 06-07-2021

Aantasting in persoon 'op andere wijze' als gevolg van bewezen verklaarde belaging?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:984](#) 06-07-2021

Hoge Raad maakt opmerkingen over wijziging van regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling in verband met de overschrijding van de redelijke termijn.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1042](#) 06-07-2021

Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de inbeslagneming van het contante geldbedrag inbreuk maakt op de aan de Centrale Bank van Suriname toekomende immuniteit?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1078](#) 06-07-2021

Is feit begaan 'met betrekking tot' verbeurd verklaarde fiets?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1062](#) 06-07-2021

OM-cassatie. Heeft het OM het hoger beroep ontoelaatbaar beperkt door de verbeurdverklaring nadien uit te sluiten?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:980](#) 06-07-2021

De pleitnota die in het proces-verbaal is vermeld, ontbreekt bij de stukken die aan Hoge Raad zijn gezonden.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1046](#) 06-07-2021

Herziening over feitelijk leidinggeven aan opzettelijk (namens bv) indienen van valse verwijskaarten bij zorgverzekeraars.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1033](#) 06-07-2021

Is er sprake van valse opgave feit waarvan akte waarheid moet doen blijken als bedoeld in artikel 227 Sr? En zijn voorwerpen afkomstig uit valsheid in geschrift en niet-ambtelijke omkoping?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1005](#) 06-07-2021

Vereist het opleggen van een zorgmaatregel (art. 2.3 Wet forensische zorg (Wfz)) een indicatiestelling in de zin van de Wfz?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:964](#) 06-07-2021

Heeft hof door bij bewezenverklaring van medeplegen oplichting feiten en

omstandigheden te betrekken van vier andere oplichtingen waarvoor verdachte is vrijgesproken gehandeld in samenwerking met onschuldpresumptie?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:967](#) 06-07-2021

Klager is eigenaar van de bestelauto die onder een ander, de verdachte, in beslag is genomen. Heeft het hof het beklag terecht ongegrond verklaard?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1036](#) 06-07-2021

Veroordeling politicus vanwege 'Minder Marokkanen'-uitlating. Middelen met betrekking tot bewezenverklaring van het zich beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun ras en oordeel hof dat artikel 10 EVRM niet in de weg staat aan veroordeling.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1064](#) 06-07-2021

Strafmotivering. Hof heeft in strafmotivering in het nadeel van verdachte betrokken dat verdachte het slachtoffer van de diefstal in vereniging heeft 'gedrogeerd'.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1077](#) 06-07-2021

Is schatting wederrechtelijk verkregen voordeel door middel van in strafzaak bewezen verklaard witwassen toereikend gemotiveerd? Hoge Raad maakt opmerkingen over de vraag op welke wijze ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel kan plaatsvinden na veroordeling voor witwassen.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:981](#) 06-07-2021

Ontbrekende bewijsmiddelen.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1067](#) 06-07-2021

Is er sprake van zwaar lichamelijk letsel?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1024](#) 29-06-2021

Is sprake van aantasting in persoon 'op andere wijze' als bedoeld in artikel 6:106b BW als gevolg van bewezen verklaard feit?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:845](#) 29-06-2021

Kan het hof een plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis opleggen (art. 37 (oud) Sr), nu sprake is van veranderde regels van sanctierecht die ten gunste van de verdachte werken?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:993](#) 29-06-2021

Post-Keskin-uitspraak over het afgewezen verzoek tot het horen van een verbalisant.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1031](#) 29-06-2021

Moet de belofte de ambtenaar daadwerkelijk hebben bereikt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:982](#) 29-06-2021

Is de officier ontvankelijk in de vordering tot onttrekking van een gevaarlijke hond, nu niet duidelijk is of de officier tot vervolging over wil gaan?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:989](#) 29-06-2021

Toewijzing vorderingen tenuitvoerlegging terecht, nu de bevolen vervangende hechtenis de duur van de niet ten uitvoer gelegde vrijheidsstraffen overstijgt.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1032](#) 29-06-2021

Hoge Raad ambtshalve over het vermelden van de feiten waarvoor vervolgingsuitlevering wordt toegestaan.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:843](#) 29-06-2021

Inschrijfplicht. Beroep op vrijstelling ex artikel 5 aanhef en onder b Lpw op grond van traditionele katholieke geloofsovertuiging.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:994](#) 29-06-2021

Blijkt uit de bewijsvoering van het hof dat de verdachte 'redelijkerwijs moest vermoeden' dat de bromfiets afkomstig was uit enig misdrijf?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:996](#) 29-06-2021

Verzoek tot herziening over onjuiste aangifte op basis van een uitspraak van de belastingkamer Arnhem-Leeuwarden.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1029](#) 29-06-2021

Was raadsman gemachtigd tot instellen hoger beroep?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:884](#) 11-06-2021

Inschrijfplicht. Beroep op vrijstelling ex artikel 5 aanhef en onder b Lpw op grond van traditionele katholieke geloofsovertuiging.

Annotatie

[Minder Marokkanen: groepsbelediging als bedoeld in artikel 137c Sr.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Verbeurdverklaring.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

Minder Marokkanen: groepsbelediging als bedoeld in artikel 137c Sr.

mr. J.H.J. Verbaan

Commentaar bij HR 6 juli 2021, ECLI:NL:HR:2021:1036.

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie groepsbelediging is bewezen verklaard, over de bewezenverklaring door het hof van het zich beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun ras en tegen het oordeel van het hof dat artikel 10 EVRM niet in de weg staat aan een veroordeling voor dit feit.

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging toegesneden is op artikel 137c Sr (groepsbelediging) en dat daarom aangenomen moet worden dat de in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende termen 'beledigend' en 'ras' zijn gebruikt in de betekenis die deze termen hebben in die bepaling. De Hoge Raad haalt artikel 137c lid 1 Sr, artikel 1 lid 1 IVUR, artikel 10 EVRM en de relevante passages uit memorie van antwoord bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 18 februari 1971, *Stb.* 1971, 96 waarbij artikel 137c Sr is ingevoerd (*Kamerstukken II* 1969/70, 9724, nr. 6, p. 4) aan en overweegt dat een uitlating kan als beledigend worden beschouwd wanneer zij de strekking heeft een ander bij het publiek in een ongunstig daglicht te stellen en hem aan te randen in zijn eer en goede naam. Dat betekent dat onder het zich beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun ras, als bedoeld in artikel 137c lid 1 Sr, moet worden verstaan het zich nodeloos krenkend uitlaten over een groep mensen omdat die groep van een bepaald ras is. Het gaat er daarbij om dat men de mensen, die tot de groep behoren, collectief treft in wat voor die groep kenmerkend is, namelijk in hun ras, en men hen beledigt juist omdat zij tot dat ras behoren. (Vgl. met betrekking tot belediging van een groep mensen wegens hun godsdienst of levensovertuiging, ECLI:NL:HR:2009:BF0655.)

De Hoge Raad overweegt dat de in artikel 137c lid 1 Sr voorkomende term 'ras' moet worden uitgelegd overeenkomstig de strekking van de in artikel 1 lid 1 IVUR gegeven opsomming, waarin naast ras ook wordt genoemd: huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming (vgl. ECLI:NL:HR:2016:510).

De Hoge Raad overweegt dat het, onder meer in artikel 10 EVRM gegarandeerde, recht op vrijheid van meningsuiting aan een strafrechtelijke veroordeling voor groepsbelediging in de zin van artikel 137c Sr niet in de weg staat als zo'n veroordeling een op grond van artikel 10 lid 2 EVRM toegelaten – te weten: een bij de wet voorziene, een gerechtvaardigd doel dienende en daartoe een in een democratische samenleving noodzakelijke – beperking van de vrijheid van meningsuiting vormt.

De Hoge Raad haalt de overwegingen 196-197 en overwegingen 204-208 van het EHRM uit ECLI:CE:ECHR:2015:1015JUD002751008 (*Perinçek/Zwitserland*) met betrekking tot 'een in een democratische samenleving noodzakelijke beperking' als bedoeld in artikel 10 lid 2 EVRM aan en overweegt dat mede gelet op artikel 10 EVRM en de rechtspraak van het EHRM bij de beoordeling of een uitlating strafbaar is op grond van artikel 137c Sr, acht moet worden geslagen op de bewoordingen van die uitlating en op de context – waaronder, in lijn met de hiervoor vermelde uitspraak van het EHRM, is te verstaan 'the immediate or wider context' – waarin de uitlating is gedaan. Daarbij dient onder ogen te worden gezien of de betreffende uitlating een bijdrage kan leveren aan het publiek debat of een uiting is van artistieke expressie. Ook moet onder ogen worden gezien of de uitlating in dat verband niet onnodig grievend is.

Bij de beoordeling van de vraag of een uitlating onnodig grievend is, moet, als het gaat om een uitlating door een politicus in het kader van het publiek debat – het politieke debat daaronder begrepen – onder ogen worden gezien enerzijds het belang dat de betreffende politicus daadwerkelijk in staat moet zijn zaken van algemeen belang aan de orde te stellen ook als zijn uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten, maar anderzijds ook de verantwoordelijkheid die de politicus in het publiek debat draagt om te voorkomen dat hij uitlatingen verspreidt die strijdig zijn met de wet en met de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat. Daarbij gaat het niet uitsluitend om uitlatingen die aanzetten tot haat of geweld of discriminatie maar ook om uitlatingen die aanzetten tot onverdraagzaamheid (vgl. ECLI:NL:HR:2014:3583).

De Hoge Raad overweegt dat het hof zijn beslissingen gebaseerd heeft op het weergegeven juridische kader. De Hoge Raad overweegt dat het hof geoordeeld heeft dat de bewezen verklaarde uitlatingen van de verdachte – het tijdens een partijbijeenkomst aan het publiek vragen of zij 'in deze stad en in Nederland meer of minder Marokkanen' willen en, na het door het publiek meermalen 'minder' roepen, het reageren met de woorden 'Nah, dan gaan we dat regelen' – de strekking hebben om alle inwoners van Nederland met een Marokkaanse achtergrond in diskrediet te brengen op de enkele grond dat zij tot deze bevolkingsgroep behoren, zonder dat daarbij onderscheid is gemaakt naar de gedragskenmerken van bepaalde deelgroepen. Verder heeft het hof geoordeeld dat de verdachte deze bevolkingsgroep met zijn

uitlatingen collectief heeft getroffen in wat voor die groep kenmerkend is, namelijk haar Marokkaanse afkomst of afstamming. Het hof heeft bij die oordelen betrokken dat de bewoordingen ‘minder Marokkanen’ op zichzelf beschouwd niet zonder meer als beledigend kunnen worden aangemerkt, maar dat het gaat om de uitlatingen van de verdachte als geheel, waarbij de uitlatingen moeten worden gezien in de context waarin deze zijn gedaan.

Wat betreft deze context heeft het hof, kort gezegd, de volgende vaststellingen in aanmerking genomen. Voorafgaand aan de partijbijeenkomst op 19 maart 2014 zijn aan de verdachte in interviews vragen gesteld over zijn uitlating over minder Marokkanen op een markt op 12 maart 2014. Daarbij is hem voorgehouden dat die uitlating – ‘Belangrijkste is toch voor de mensen hier op de markt de Hagenaars, Hagenezen en Scheveningers zoals betrokkene dat altijd netjes en terecht noemt. Voor die mensen doen we het nu. Die stemmen nu op een veiliger en socialer en in ieder geval een stad met minder lasten en als het even kan ook wat minder Marokkanen.’ – tot veel ophef en beroering had geleid. In aanloop naar de partijbijeenkomst op 19 maart 2014 heeft de verdachte de speech die hij zou houden, voorbesproken met zijn partijmedewerkers, waarbij de vraag aan de orde is gekomen of alleen ‘Marokkanen’ of ‘criminele Marokkanen’ zou worden gezegd. Daarbij is gekozen voor het stellen van drie vragen om zo de speech in kracht op te bouwen naar de bewezen verklaarde uitlatingen. De verdachte heeft daarbij goedkeuring gegeven aan het voorstel om slechts te spreken van ‘Marokkanen’ in het algemeen. Zoals ook werd voorbesproken is een partijmedewerker voorafgaand aan de speech de zaal ingegaan om het publiek te instrueren over de te stellen vraag (‘Willen jullie in deze stad en in Nederland meer of minder Marokkanen?’) en het daarop te geven antwoord; dat antwoord zou bestaan uit het herhaald roepen van ‘minder’.

De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof dat de verdachte met de bewezen verklaarde uitlatingen de eigenwaarde van een groep mensen, te weten alle inwoners van Nederland met een Marokkaanse achtergrond, wegens de nationale afstamming van die personen en dus wegens hun ras heeft aangetast en geen respect heeft getoond voor de eer en goede naam van die groep, zodat die uitlatingen een beledigend karakter hebben – gelet op wat hetgeen is vooropgesteld – geen blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting en, in aanmerking genomen wat het hof heeft vastgesteld over de strekking van de uitlatingen en het kenmerkende van de groep waarop die uitlatingen betrekking hebben, toereikend gemotiveerd is.

Voor zover de klacht op de opvatting berust dat het hof het beledigende karakter van de uitlatingen uitsluitend ‘naar objectieve maatstaven’ – en dus zonder acht te slaan op de context waarin de uitlatingen zijn gedaan – had mogen beoordelen en, pas als het op basis van die maatstaven tot het oordeel was gekomen dat sprake is van een beledigend karakter, in

ogenschouw had mogen nemen of de context waarin de uitlatingen zijn gedaan, dat beledigende karakter had kunnen wegnemen, vindt dat geen steun in het recht. Voor het oordeel of een uitlating als beledigend moet worden beschouwd, zijn niet alleen de bewoordingen van die uitlating van belang, maar tevens de context waarin de uitlating is gedaan. In gevallen waarin het gebruik van bepaalde woorden op zichzelf in het algemeen niet beledigend is, zal het afhangen van de context waarin de uitlating is gedaan of deze de strekking heeft een ander aan te randen in zijn eer en goede naam (vgl. ECLI:NL:HR:2009:BJ9796). Het hof heeft dat niet miskend.

De Hoge Raad overweegt het hof verder beoordeeld heeft of de uitlatingen van de verdachte onnodig grievend zijn en of een beperking van het recht van de verdachte op vrijheid van meningsuiting toelaatbaar is. Het hof heeft bij die beoordeling tot uitgangspunt genomen dat de verdachte de uitlatingen heeft gedaan als partijleider van een politieke partij terwijl hij het aanwezige publiek toesprak naar aanleiding van de binnenkomende uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen, zodat – mede gelet op het verkiezingsprogramma van deze partij – in beginsel sprake is van een (partij)politieke context waarbinnen de uitlatingen een bijdrage kunnen leveren aan het publiek debat. Het hof is echter, mede gelet op de context waarin de verdachte de bewezen verklaarde uitlatingen heeft gedaan, tot de slotsom gekomen dat die uitlatingen onnodig grievend zijn geweest en dat in het onderhavige geval de uit de veroordeling voortvloeiende beperking van de vrijheid van meningsuiting in een democratische samenleving noodzakelijk is.

Aan deze oordelen heeft het hof de vaststellingen over de totstandkoming van de speech die de verdachte op 19 maart 2014 heeft gehouden ten grondslag gelegd. Verder heeft het hof bij die oordelen betrokken dat (i) de bewezen verklaarde uitlatingen zijn gedaan ten aanzien van een minderheidsgroep in Nederland zonder dat daarbij op dat moment nadere uitleg, motivering of nuancering heeft plaatsgevonden, (ii) de verdachte deze uitlatingen heeft gedaan op weldoordachte en doelbewuste wijze, met gebruikmaking van retoriek, tegenover een voorbereid publiek en voor het oog van de camera, waarbij het de bedoeling was om de zaken zo scherp mogelijk te formuleren en daarmee nieuwswaarde te genereren doordat de uitlatingen door de pers zouden worden overgenomen en uitgezonden, en (iii) de verdachte wist dat de gebruikte bewoordingen eerder al tot ophef en beroering hadden geleid, maar dit hem geen aanleiding heeft gegeven enige nuance of enig gedragskenmerkend onderscheid aan te brengen.

De Hoge Raad oordeelt dat deze oordelen van het hof, die erop neerkomen dat de bewezen verklaarde voor een groep personen krenkende uitlatingen van de verdachte onnodig grievend zijn en dat de schuldigverklaring van de verdachte aan groepsbelediging in de zin van artikel 137c Sr zonder oplegging van straf of maatregel niet onverenigbaar is met het mede door

artikel 10 EVRM gewaarborgde recht van de verdachte op vrijheid van meningsuiting, gelet op hetgeen is vooropgesteld en tevens in het licht van de in de in ECLI:NL:PHR:2021:487 onder 53-58 besproken rechtspraak van het EHRM, geen blijk geven van een onjuiste rechtsopvatting en toereikend zijn gemotiveerd. De Hoge Raad neemt hierbij in aanmerking dat het hof bij dit oordeel heeft betrokken dat de verdachte als politicus daadwerkelijk in staat moet zijn zaken van algemeen belang aan de orde te stellen ook als zijn uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten, maar ook dat hij in het publiek debat tevens de verantwoordelijkheid draagt om te voorkomen dat hij uitlatingen verspreidt die strijdig zijn met de wet en met de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat, waaronder ook uitlatingen die – mede gelet op de wijze waarop en de context waarin die uitlatingen zijn gedaan – direct of indirect aanzetten tot onverdraagzaamheid.

ANNOTATIE

Verbeurdverklaring.

mr. J.H.J. Verbaan

Commentaar bij HR 6 juli 2021, ECLI:NL:HR:2021:1078.

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie overtreding van artikel 163 lid 2 WvW 1994 is bewezen verklaard, over de verbeurdverklaring van een fiets en in het bijzonder over het oordeel van het hof dat het bewezen verklaarde is begaan 'met betrekking tot' de fiets. Het arrest van het hof houdt onder meer in:

'Beslag

Het (...) ten laste gelegde en bewezenverklaarde is begaan met betrekking tot het hierna te noemen inbeslaggenomen en nog niet teruggegeven voorwerp. Het behoort de verdachte toe. Het zal daarom worden verbeurd verklaard. Het hof heeft hierbij rekening gehouden met de draagkracht van verdachte.

(...)

Beslissing

(...)

Verklaart verbeurd het in beslag genomen, nog niet teruggegeven voorwerp, te weten Fiets Atb.'

De Hoge Raad haalt artikel 33a lid 1 Sr aan en overweegt dat de in beslag genomen fiets het voertuig is dat de verdachte bestuurde toen bij de verbalisanten de verdenking rees dat hij dat voertuig onder invloed van alcohol bestuurde, hetgeen uiteindelijk heeft geleid tot de bewezenverklaring van de weigering mee te werken aan een ademanalyse. De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof dat deze fiets vatbaar is voor verbeurdverklaring op de grond van artikel 33a lid 1 aanhef en onder b Sr, niet getuigt van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk is.

RECHTSPRAAK

Is er sprake van zwaar lichamelijk letsel?

Is er sprake van zwaar lichamelijk letsel?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het oordeel van het hof dat sprake is van ‘zwaar lichamelijk letsel’, ontoereikend is gemotiveerd.

In zijn arrest van 3 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1051 is de Hoge Raad ingegaan op de vraag wanneer sprake is van zwaar lichamelijk letsel als bedoeld in artikel 82 Sr. In dit arrest wordt onder meer het volgende overwogen:

‘2.4. Als algemene gezichtspunten voor de beantwoording van de vraag of van zwaar lichamelijk letsel sprake is, kunnen in elk geval worden aangemerkt de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel. (...)’

Een ander mogelijk gezichtspunt betreft het uitzicht op herstel. Daarbij geldt – ook buiten de situatie waarin operatief ingrijpen heeft plaatsgevonden – dat van zwaar lichamelijk letsel niet alleen sprake kan zijn indien het uitzicht op herstel in belangrijke mate ontbreekt, doch ook indien het letsel gepaard gaat met een langere periode van herstel of van onzekerheid over de mogelijkheid en de mate van herstel. Voorts kan van belang zijn in hoeverre tijdens de periode van herstel sprake is van pijn en/of fysieke beperkingen. Daarom is bijvoorbeeld de enkele vaststelling dat sprake is van een (al dan niet zware) hersenschudding, niet toereikend voor de kwalificatie “zwaar lichamelijk letsel”; daarvoor zijn nadere vaststellingen noodzakelijk (vgl. HR 23 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:89).

In voorkomende gevallen kan in de beoordeling voorts worden betrokken of restschade aanwezig is, in het bijzonder in de vorm van één of meerdere littekens. Daarbij kunnen van belang zijn het uiterlijk en de ernst van het litteken en daarmee samenhangend de mate waarin dat litteken het lichaam ontsiert, en eventueel of in verband met dat litteken – langdurige – pijnklachten (hebben) bestaan.

De beantwoording van de vraag of letsel als “zwaar lichamelijk letsel” moet worden aangemerkt, is (...) in belangrijke mate voorbehouden aan de rechter die over de feiten oordeelt. Zijn oordeel dienaangaande kan in cassatie slechts in beperkte mate worden

getoetst. Indien echter uit de bestreden beslissing niets blijkt omtrent de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel zal dat aanleiding kunnen geven tot cassatie.’

Het hof heeft bewezen verklaard dat de verdachte zwaar lichamelijk letsel, bestaande uit een snee en/of een (blijvend) litteken in de lip, heeft toegebracht. Uit de bewijsvoering blijkt dat het gaat om een steek-/snijwond vlakbij de mondhoek van circa één centimeter die doorloopt naar de binnenzijde van de lip en die ‘door en door’ was en is gehecht met vier hechtingen. Het uitsluitend op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat zwaar lichamelijk letsel als bedoeld in artikel 302 Sr is toegebracht, is – mede gelet op wat hiervoor is vooropgesteld – niet toereikend gemotiveerd, nu het hof geen nadere vaststellingen heeft gedaan over bijvoorbeeld het uitzicht op (volledig) herstel en de aanwezigheid van restschade.

De klacht is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1067

Zaaknummer: 20/00037

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 302 Sr

RECHTSPRAAK

Ontbrekende bewijsmiddelen.

Ontbrekende bewijsmiddelen.

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof zijn verkorte uitspraak niet heeft aangevuld met de bewijsmiddelen die het hof voor feiten 2 en 4 heeft gebruikt.

Bij de stukken die aan de Hoge Raad zijn gezonden, bevindt zich een uitspraak van het hof die niet de bewijsmiddelen bevat voor feiten 2 en 4. Verder bevindt zich bij die stukken niet een aanvulling als bedoeld in artikel 365a lid 2 Sv met daarin de bewijsmiddelen die zijn gebruikt voor feiten 2 en 4.

De raadsman van de verdachte heeft op grond van artikel 4.3.6.3 van het Procesreglement Hoge Raad der Nederlanden verzocht om toezending van die aanvulling. Het hof heeft aan de Hoge Raad bericht dat zo'n aanvulling niet is opgemaakt.

Op grond van artikel 359 lid 3 en lid 8 Sv moet een uitspraak op straffe van nietigheid de bewijsmiddelen bevatten die de feiten en omstandigheden inhouden die redengevend zijn voor de bewezenverklaring. De uitspraak van het hof voldoet wat betreft feiten 2 en 4 niet aan dit vereiste en kan daarom op dat punt niet in stand blijven. Dit betekent dat ook de beslissing over de ter zake van feit 2 ingediende vordering van de benadeelde partij niet in stand kan blijven.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 2 en 4 ten laste gelegde, de strafoplegging en de vordering van de benadeelde partij, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:981

Zaaknummer: 20/02176

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en C. Caminada

Advocaten: M.C. van Linde

Wetsartikelen: 359 Sv en 365a Sv

RECHTSPRAAK

Is schatting wederrechtelijk verkregen voordeel door middel van in strafzaak bewezen verklaard witwassen toereikend gemotiveerd? Hoge Raad maakt opmerkingen over de vraag op welke wijze ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel kan plaatsvinden na veroordeling voor witwassen.

Is schatting wederrechtelijk verkregen voordeel door middel van in strafzaak bewezen verklaard witwassen toereikend gemotiveerd? Hoge Raad maakt opmerkingen over de vraag op welke wijze ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel kan plaatsvinden na veroordeling voor witwassen.

Voordeelsontneming en witwassen

In het navolgende maakt de Hoge Raad enkele opmerkingen over de vraag of en zo ja, op welke wijze na een veroordeling wegens witwassen – waaronder hier ook begrepen gewoontewitwassen en eenvoudig witwassen – ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, zoals bedoeld in artikel 36e Sr, kan plaatsvinden.

Als algemeen uitgangspunt geldt dat bij de bepaling van het wederrechtelijk verkregen voordeel, mede gelet op het reparatoire karakter van de maatregel als bedoeld in artikel 36e Sr, moet worden uitgegaan van het voordeel dat de betrokkene in de concrete omstandigheden van het geval daadwerkelijk heeft behaald (vgl. HR 24 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3364). Daaronder kan ook worden begrepen daadwerkelijk genoten voordeel in het geval dat het in artikel 36e Sr bedoelde strafbare feit op zichzelf geen rechtstreeks voordeel opleverde, maar kennelijk ertoe strekte en geëigend was voordeel te genereren (vgl. HR 25 mei 1999, ECLI:NL:HR:1999:AK1546).

Op grond van artikel 36e lid 2 Sr kan een ontnemingsmaatregel worden opgelegd met betrekking tot het voordeel dat door de betrokkene is verkregen 'door middel van of uit de

baten van' het in de hoofdzaak bewezen verklaarde feit of een ander strafbaar feit waaromtrent voldoende aanwijzingen bestaan dat dit door de betrokkene is begaan. Als in de strafzaak witwassen bewezen is verklaard of als voldoende aanwijzingen bestaan dat de betrokkene het misdrijf van witwassen heeft begaan, is voor de toepassing van artikel 36e lid 2 Sr het volgende van belang.

De Hoge Raad heeft in eerdere rechtspraak overwogen dat de enkele omstandigheid dat een goed, zoals een geldbedrag, voorwerp is van het bewezen verklaarde misdrijf witwassen, niet met zich brengt dat alleen al daarom dat goed wederrechtelijk verkregen voordeel vormt (vgl. onder meer HR 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5217). Aan deze rechtspraak ligt het volgende ten grondslag. De strafbaarstellingen van witwassen betreffen in de kern steeds het verrichten van handelingen ten aanzien van een voorwerp dat al uit misdrijf afkomstig is en dus de opbrengst van dat misdrijf vormt, vaak met als doel het verbergen of verhullen van de herkomst daarvan. Het verrichten van witwashandelingen leidt op zichzelf niet ertoe dat het betreffende voorwerp in waarde toeneemt en daarmee (op geld waardeerbaar) voordeel voor de betrokkene oplevert. Het enkele verrichten van die handelingen heeft immers niet tot gevolg dat de opbrengst die met het gronddelict (bijvoorbeeld de verkoop van drugs) is behaald, toeneemt (vgl. in dit verband HR 9 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:194).

Het vorenstaande sluit niet uit dat het verrichten van witwashandelingen wel op andere wijze tot daadwerkelijk voordeel voor de betrokkene heeft geleid. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer de betrokkene voor het verrichten van de betreffende handelingen een beloning heeft ontvangen. Een ander geval waarin het verrichten van witwashandelingen tot daadwerkelijk voordeel kan leiden, doet zich voor als uit misdrijf verkregen voorwerpen worden omgezet en daardoor een vermogensvermeerdering optreedt. Wanneer bijvoorbeeld investeringen worden gedaan met uit misdrijf verkregen gelden, kan een positief rendement als voordeel van witwassen worden aangemerkt.

Het vorenstaande komt er dus op neer dat het uit misdrijf afkomstige voorwerp ten aanzien waarvan witwasgedragingen worden verricht, niet kan gelden als voordeel dat met het verrichten van die witwasgedragingen wordt verkregen. Dat voorwerp is immers al uit misdrijf afkomstig – en vormt dus de opbrengst van dat misdrijf – maar is niet verkregen door middel van het verrichten van witwasgedragingen. Dat sluit niet uit dat het verrichten van witwasgedragingen op een andere wijze wederrechtelijk voordeel oplevert voor de betrokkene. Daarvan kan sprake zijn als bij de betrokkene als gevolg van het verrichten van witwasgedragingen een vermogensvermeerdering optreedt, bijvoorbeeld in de vorm van een beloning of een positief rendement.

Ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel kan verder plaatsvinden op grond van

artikel 36e lid 3 Sr, als – kort gezegd – aannemelijk is dat het misdrijf waarvoor de betrokkene is veroordeeld of andere strafbare feiten er op enigerlei wijze toe hebben geleid dat de betrokkene wederrechtelijk voordeel heeft verkregen. Anders dan het tweede lid stelt het derde lid van artikel 36e Sr niet de eis dat die ‘andere strafbare feiten’ door de betrokkene zijn begaan; voldoende is dat aannemelijk wordt dat de betrokkene uit die strafbare feiten wederrechtelijk voordeel heeft verkregen. Als ook aan de overige toepassingsvoorwaarden van het derde lid van artikel 36e Sr is voldaan, is het onder omstandigheden mogelijk om op grond van die bepaling wederrechtelijk verkregen voordeel te ontnemen van een betrokkene die is veroordeeld wegens witwassen. Dat is bijvoorbeeld mogelijk wanneer uit een kasopstelling blijkt dat de betrokkene in een bepaalde periode uitgaven heeft gedaan die niet met zijn legale inkomsten kunnen worden verklaard en het mede in het licht daarvan aannemelijk is dat het bewezen verklaarde misdrijf ‘of andere strafbare feiten’ hebben geleid tot wederrechtelijk voordeel. De rechter is in dat geval niet gehouden te concretiseren welke ‘andere strafbare feiten’ op enigerlei wijze ertoe hebben geleid dat de betrokkene het op basis van de kasopstelling geschatte wederrechtelijk voordeel heeft verkregen (vgl. HR 14 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:414).

De hiervoor bedoelde berekeningswijze van de (eenvoudige) kasopstelling kan ook worden gehanteerd bij de toepassing van het hiervoor genoemde tweede lid van artikel 36e Sr, indien het aan de hand van die berekening vastgestelde bedrag in voldoende mate kan worden gerelateerd aan het feit of de feiten waarvoor de betrokkene is veroordeeld dan wel aan andere, concreet aangeduide strafbare feiten waaromtrent voldoende aanwijzingen bestaan dat zij door de betrokkene zijn begaan als bedoeld in artikel 36e lid 2 Sr. Indien de rechter dat bedrag relateert aan witwassen zoals dat in de strafzaak is bewezen verklaard of indien dat witwassen als ander feit in de zin van artikel 36e lid 2 Sr is aangemerkt, geldt echter wel wat onder de 4de en 5de alinea is overwogen.

Middel

Het cassatiemiddel klaagt dat de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel door middel van het in de strafzaak bewezen verklaarde witwassen ontoereikend is gemotiveerd.

In de met deze ontnemingsprocedure verband houdende strafzaak is bewezen verklaard dat de betrokkene zich heeft schuldig gemaakt aan witwassen, bestaande uit het voorhanden hebben van geldbedragen tot een totaal van ongeveer € 216.904,28.

Het hof heeft terecht tot uitgangspunt genomen dat het geldbedrag van € 216.904,28 niet alleen al wederrechtelijk verkregen voordeel vormt doordat dit voorwerp was van het bewezen verklaarde witwassen. Het oordeel van het hof dat de betrokkene niettemin door middel van

het bewezen verklaarde witwassen daadwerkelijk tot een bedrag van € 216.904,28 wederrechtelijk voordeel heeft verkregen, is echter niet zonder meer begrijpelijk. Het hof heeft dat oordeel in de kern gebaseerd op zijn vaststelling dat de betrokkene dat geld niet alleen voorhanden heeft gehad, maar daarmee vervolgens ook betalingen heeft gedaan en het geld dus heeft besteed. Daaruit volgt echter nog niet dat de contante geldbedragen die de betrokkene voorhanden heeft gehad, in omvang zijn toegenomen en daarmee voordeel voor de betrokkene hebben opgeleverd, terwijl ook anderszins geen omstandigheden zijn genoemd op grond waarvan aannemelijk is dat het bewezen verklaarde witwassen heeft geleid tot voordeel voor de betrokkene, laat staan ter hoogte van genoemd bedrag van € 216.904,28.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1077

Zaaknummer: 19/04671

Rechters: J. de Hullu, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.J.J. van Rijsbergen

Wetsartikelen: 36e Sr en 42obis Sr

RECHTSPRAAK

Strafmotivering. Hof heeft in strafmotivering in het nadeel van verdachte betrokken dat verdachte het slachtoffer van de diefstal in vereniging heeft ‘gedrogeerd’.

Strafmotivering. Hof heeft in strafmotivering in het nadeel van verdachte betrokken dat verdachte het slachtoffer van de diefstal in vereniging heeft ‘gedrogeerd’.

Het cassatiemiddel klaagt over de strafmotivering.

Het hof heeft in de strafmotivering in het nadeel van de verdachte betrokken dat de verdachte het slachtoffer van de feiten op dagvaarding I heeft ‘gedrogeerd’. Het proces-verbaal van de terechtzitting en de stukken waarvan op de terechtzitting de korte inhoud is medegedeeld – waarvan de relevante onderdelen zijn weergegeven in de conclusie van de plaatsvervangend advocaat-generaal onder 2.6 en 2.9 – bieden echter onvoldoende aanknopingspunten voor die vaststelling. De strafoplegging is daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof wat betreft de strafoplegging, in welke vernietiging niet is begrepen de aan de verdachte opgelegde schadevergoedingsmaatregel, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1064

Zaaknummer: 20/02360

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.A.C. Frijns

Wetsartikelen: 459 Sv

RECHTSPRAAK

Veroordeling politicus vanwege ‘Minder Marokkanen’-uitlating. Middelen met betrekking tot bewezenverklaring van het zich beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun ras en oordeel hof dat artikel 10 EVRM niet in de weg staat aan veroordeling.

Veroordeling politicus vanwege ‘Minder Marokkanen’-uitlating. Middelen met betrekking tot bewezenverklaring van het zich beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun ras en oordeel hof dat artikel 10 EVRM niet in de weg staat aan veroordeling.

Middelen

De cassatiemiddelen komen op tegen de bewezenverklaring door het hof van het zich beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun ras en tegen het oordeel van het hof dat artikel 10 EVRM niet in de weg staat aan een veroordeling voor dit feit.

Het hof heeft geoordeeld dat de bewezen verklaarde uitlatingen van de verdachte – het tijdens een partijbijeenkomst aan het publiek vragen of zij ‘in deze stad en in Nederland meer of minder Marokkanen’ willen en, na het door het publiek meermalen ‘minder’ roepen, het reageren met de woorden ‘Nah, dan gaan we dat regelen’ – de strekking hebben om alle inwoners van Nederland met een Marokkaanse achtergrond in diskrediet te brengen op de enkele grond dat zij tot deze bevolkingsgroep behoren, zonder dat daarbij onderscheid is gemaakt naar de gedragskenmerken van bepaalde deelgroepen. Verder heeft het hof geoordeeld dat de verdachte deze bevolkingsgroep met zijn uitlatingen collectief heeft getroffen in wat voor die groep kenmerkend is, namelijk haar Marokkaanse afkomst of afstamming. Het hof heeft bij die oordelen betrokken dat de bewoordingen ‘minder Marokkanen’ op zichzelf beschouwd niet zonder meer als beledigend kunnen worden aangemerkt, maar dat het gaat om de uitlatingen van de verdachte als geheel, waarbij de uitlatingen moeten worden gezien in de context waarin deze zijn gedaan.

Wat betreft deze context heeft het hof, kort gezegd, de volgende vaststellingen in aanmerking genomen. Voorafgaand aan de partijbijeenkomst op 19 maart 2014 zijn aan de verdachte in interviews vragen gesteld over zijn uitlating over minder Marokkanen op een markt op 12 maart 2014. Daarbij is hem voorgehouden dat die uitlating – ‘Belangrijkste is toch voor de mensen hier op de markt de Hagenaars, Hagenezen en Scheveningers zoals [betrokkene 5] dat altijd netjes en terecht noemt. Voor die mensen doen we het nu. Die stemmen nu op een veiliger en socialer en in ieder geval een stad met minder lasten en als het even kan ook wat minder Marokkanen.’ – tot veel ophef en beroering had geleid. In aanloop naar de partijbijeenkomst op 19 maart 2014 heeft de verdachte de speech die hij zou houden, voorbesproken met zijn partijmedewerkers, waarbij de vraag aan de orde is gekomen of alleen ‘Marokkanen’ of ‘criminele Marokkanen’ zou worden gezegd. Daarbij is gekozen voor het stellen van drie vragen om zo de speech in kracht op te bouwen naar de bewezen verklaarde uitlatingen. De verdachte heeft daarbij goedkeuring gegeven aan het voorstel om slechts te spreken van ‘Marokkanen’ in het algemeen. Zoals ook werd voorbesproken is een partijmedewerker voorafgaand aan de speech de zaal ingegaan om het publiek te instrueren over de te stellen vraag (‘Willen jullie in deze stad en in Nederland meer of minder Marokkanen?’) en het daarop te geven antwoord; dat antwoord zou bestaan uit het herhaald roepen van ‘minder’.

Het oordeel van het hof dat de verdachte met de bewezen verklaarde uitlatingen de eigenwaarde van een groep mensen, te weten alle inwoners van Nederland met een Marokkaanse achtergrond, wegens de nationale afstamming van die personen en dus wegens hun ras heeft aangetast en geen respect heeft getoond voor de eer en goede naam van die groep, zodat die uitlatingen een beledigend karakter hebben, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is, in aanmerking genomen wat het hof heeft vastgesteld over de strekking van de uitlatingen en het kenmerkende van de groep waarop die uitlatingen betrekking hebben, toereikend gemotiveerd.

Voor zover het vierde cassatiemiddel berust op de opvatting dat het hof het beledigende karakter van de uitlatingen uitsluitend ‘naar objectieve maatstaven’ – en dus zonder acht te slaan op de context waarin de uitlatingen zijn gedaan – had mogen beoordelen en, pas als het op basis van die maatstaven tot het oordeel was gekomen dat sprake is van een beledigend karakter, in ogenschouw had mogen nemen of de context waarin de uitlatingen zijn gedaan, dat beledigende karakter had kunnen wegnemen, vindt het geen steun in het recht. Voor het oordeel of een uitlating als beledigend moet worden beschouwd, zijn niet alleen de bewoordingen van die uitlating van belang, maar tevens de context waarin de uitlating is gedaan. In gevallen waarin het gebruik van bepaalde woorden op zichzelf in het algemeen niet beledigend is, zal het afhangen van de context waarin de uitlating is gedaan of deze de

strekking heeft een ander aan te randen in zijn eer en goede naam (vgl. HR 22 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ9796). Het hof heeft dat niet miskend.

Het hof heeft verder beoordeeld of de uitlatingen van de verdachte onnodig grievend zijn en of een beperking van het recht van de verdachte op vrijheid van meningsuiting toelaatbaar is. Het hof heeft bij die beoordeling tot uitgangspunt genomen dat de verdachte de uitlatingen heeft gedaan als partijleider van een politieke partij terwijl hij het aanwezige publiek toesprak naar aanleiding van de binnenkomende uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen, zodat – mede gelet op het verkiezingsprogramma van deze partij – in beginsel sprake is van een (partij)politieke context waarbinnen de uitlatingen een bijdrage kunnen leveren aan het publiek debat. Het hof is echter, mede gelet op de context waarin de verdachte de bewezen verklaarde uitlatingen heeft gedaan, tot de slotsom gekomen dat die uitlatingen onnodig grievend zijn geweest en dat in het onderhavige geval de uit de veroordeling voortvloeiende beperking van de vrijheid van meningsuiting in een democratische samenleving noodzakelijk is.

Aan deze oordelen heeft het hof vaststellingen ten grondslag gelegd over de totstandkoming van de speech die de verdachte op 19 maart 2014 heeft gehouden. Verder heeft het hof bij die oordelen betrokken dat (i) de bewezenverklaarde uitlatingen zijn gedaan ten aanzien van een minderheidsgroep in Nederland zonder dat daarbij op dat moment nadere uitleg, motivering of nuancering heeft plaatsgevonden, (ii) de verdachte deze uitlatingen heeft gedaan op weldoordachte en doelbewuste wijze, met gebruikmaking van retoriek, tegenover een voorbereid publiek en voor het oog van de camera, waarbij het de bedoeling was om de zaken zo scherp mogelijk te formuleren en daarmee nieuwswaarde te genereren doordat de uitlatingen door de pers zouden worden overgenomen en uitgezonden, en (iii) de verdachte wist dat de gebruikte bewoordingen eerder al tot ophef en beroering hadden geleid, maar dit hem geen aanleiding heeft gegeven enige nuance of enig gedragskenmerkend onderscheid aan te brengen.

Deze oordelen van het hof, die erop neerkomen dat de bewezen verklaarde voor een groep personen krenkende uitlatingen van de verdachte onnodig grievend zijn en dat de schuldigverklaring van de verdachte aan groepsbelediging in de zin van artikel 137c Sr zonder oplegging van straf of maatregel niet onverenigbaar is met het mede door artikel 10 EVRM gewaarborgde recht van de verdachte op vrijheid van meningsuiting, geven gelet op wat in de jurisprudentie van het EHRM is vooropgesteld en tevens in het licht van de in de conclusie van de procureur-generaal onder 53-58 besproken rechtspraak van het EHRM, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en zijn toereikend gemotiveerd. De Hoge Raad neemt hierbij in aanmerking dat het hof bij dit oordeel heeft betrokken dat de verdachte als politicus daadwerkelijk in staat moet zijn zaken van algemeen belang aan de orde te stellen ook als zijn

uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten, maar ook dat hij in het publiek debat tevens de verantwoordelijkheid draagt om te voorkomen dat hij uitlatingen verspreidt die strijdig zijn met de wet en met de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat, waaronder ook uitlatingen die – mede gelet op de wijze waarop en de context waarin die uitlatingen zijn gedaan – direct of indirect aanzetten tot onverdraagzaamheid.

Ook alle overige klachten die de cassatiemiddelen richten tegen de toepassing van het te hanteren juridische kader en de daarop gebaseerde oordelen van het hof, kunnen niet tot cassatie leiden.

Samenvatting

Samengevat houdt het oordeel van de Hoge Raad het volgende in.

De strafbaarstelling van groepsbelediging in artikel 137c Sr heeft onder meer betrekking op de belediging van een groep mensen vanwege hun ras. Daaronder valt ook een groep mensen met eenzelfde nationale afstamming, zoals in dit geval alle inwoners van Nederland met een Marokkaanse achtergrond.

Bij het oordeel of die groep door een uitlating is beledigd, gaat het niet alleen om de woorden die zijn gebruikt, maar ook om de context waarin zo'n uitlating is gedaan. Die context bestond er in dit geval uit dat de verdachte, nadat een eerdere uitlating van hem over minder Marokkanen op een markt op 12 maart 2014 tot veel ophef en beroering had geleid, met zijn partijmedewerkers de speech die hij zou houden op de partijbijeenkomst van 19 maart 2014 heeft voorbesproken. Daarbij is de vraag aan de orde gekomen of alleen 'Marokkanen' of 'criminele Marokkanen' zou worden gezegd, waarbij de verdachte goedkeuring heeft gegeven aan het voorstel om slechts te spreken van 'Marokkanen' in het algemeen. Ook is gekozen voor het stellen van drie vragen om zo de speech in kracht op te bouwen. Vervolgens heeft de verdachte in die openbare speech doelbewust en in interactie met een daartoe vooraf geïnstrueerd publiek gezegd zich te willen inzetten voor 'minder Marokkanen', waarbij hij welbewust sprak over deze groep als geheel. Op die manier heeft hij deze groep beledigd. Dat is verboden op grond van artikel 137c Sr. Dat de verdachte sprak als politicus maakt dit niet anders. Weliswaar moet een politicus zaken van algemeen belang aan de orde kunnen stellen, ook als hij daarmee anderen kwetst of verontrust, maar dat neemt niet weg dat hij in het publiek debat de verantwoordelijkheid draagt om te voorkomen dat hij uitlatingen verspreidt die strijdig zijn met de wet en met de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat, waaronder uitlatingen die direct of indirect aanzetten tot onverdraagzaamheid. De vorm waarin de verdachte in dit geval zijn uitlatingen heeft gedaan, is onnodig grievend en overschrijdt die ook door een politicus in acht te nemen grenzen van de wet en

grondbeginselen van de democratische rechtsstaat. Dat betekent dat het recht op vrijheid van meningsuiting niet in de weg staat aan een veroordeling voor groepsbelediging.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1036

Zaaknummer: 20/03005

Rechters: V. van den Brink, M.J. Borgers, J.C.A.M. Claassens, A.E.M. Röttgering en C. Caminada

Advocaten: G.G.J. Knoops en P. van der Vegt

Wetsartikelen: 137c Sr en 10 EVRM

RECHTSPRAAK

Klager is eigenaar van de bestelauto die onder een ander, de verdachte, in beslag is genomen. Heeft het hof het beklag terecht ongegrond verklaard?

Klager is eigenaar van de bestelauto die onder een ander, de verdachte, in beslag is genomen. Heeft het hof het beklag terecht ongegrond verklaard?

Het cassatiemiddel komt op tegen de ongegrondverklaring van het beklag.

De rechtbank heeft vastgesteld dat onder de klager op de voet van artikel 94 Sv beslag is gelegd op het in het klaagschrift bedoelde voorwerp. Bij de beoordeling van een klaagschrift van de beslagene dat is gericht tegen een beslag dat is gelegd op grond van artikel 94 Sv, moet de rechter a. beoordelen of het belang van strafvordering het voortduren van het beslag vordert, en zo nee, b. de teruggave van het in beslag genomen voorwerp gelasten aan de beslagene, tenzij een ander redelijkerwijs als rechthebbende ten aanzien van dat voorwerp moet worden beschouwd. Het belang van strafvordering verzet zich tegen teruggave als het veiligstellen van de belangen waarvoor artikel 94 Sv de inbeslagneming toelaat, het voortduren van het beslag nodig maakt. Dat is het geval wanneer het in beslag genomen voorwerp kan dienen om de waarheid aan de dag te brengen – ook in een zaak betreffende een ander dan de klager – of om wederrechtelijk verkregen voordeel aan te tonen. Ook verzet het door artikel 94 Sv beschermde belang van strafvordering zich tegen teruggave als niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de later oordelende strafrechter de verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer van het voorwerp zal bevelen, al dan niet naar aanleiding van een afzonderlijke vordering daartoe als bedoeld in artikel 36b lid 1 onder 4° Sr in samenhang met artikel 552f Sv (vgl. HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823).

De rechtbank heeft bij zijn oordeel dat het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de verbeurdverklaring van de in beslag genomen bestelbus zal bevelen, tot uitgangspunt genomen dat die verbeurdverklaring door de strafrechter in het onderhavige geval zal kunnen plaatsvinden op grond van artikel 33a lid 2 Sr. Op grond van deze bepaling is verbeurdverklaring van een voorwerp dat aan een ander dan de verdachte of de veroordeelde

toebehoort, onder meer mogelijk als die ander bekend was met het gebruik van het voorwerp, dan wel het gebruik redelijkerwijs had kunnen vermoeden. Door bij de beoordeling beslissend te achten dat de klager 'onvoldoende maatregelen heeft genomen' om het gebruik van de bestelbus door de verdachte, [betrokkene 1], op 3 november 2019 te voorkomen, heeft de rechtbank haar oordeel niet toereikend gemotiveerd. De rechtbank had bij het oordeel dat het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de verbeurdverklaring van de in beslag genomen bestelbus zal bevelen, immers moeten betrekken of het niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter daarbij tevens tot het oordeel zal komen dat de klager bekend was met het gebruik van de bestelbus voor het rijden zonder rijbewijs door de verdachte op 3 november 2019, dan wel dat gebruik redelijkerwijs had kunnen vermoeden.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de rechtbank Noord-Holland, zittingsplaats Alkmaar, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:967

Zaaknummer: 20/01821

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J. Kuijper en T.E. Korff

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Heeft hof door bij bewezenverklaring van medeplegen oplichting feiten en omstandigheden te betrekken van vier andere oplichtingen waarvoor verdachte is vrijgesproken gehandeld in samenwerking met onschuldpresumptie?

Heeft hof door bij bewezenverklaring van medeplegen oplichting feiten en omstandigheden te betrekken van vier andere oplichtingen waarvoor verdachte is vrijgesproken gehandeld in samenwerking met onschuldpresumptie?

Het cassatiemiddel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het medeplegen ontoereikend is gemotiveerd. Het voert daartoe aan dat, mede in het licht van de onschuldpresumptie, de door het hof bij de bewijsvoering betrokken feiten waarvan de verdachte onherroepelijk is vrijgesproken niet redengevend (kunnen) zijn voor de bewezenverklaring.

Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat indien de verdachte onherroepelijk is vrijgesproken, een rechter die een beslissing neemt over de gewezen verdachte zich niet mag baseren op ‘suspicions regarding an accused’s innocence’ en dat de motivering van een rechterlijke beslissing niet ‘in substance (...) a determination of the guilt of the former accused’ mag inhouden (vgl. HR 25 september 2020, ECLI:NL:HR:2020:1526, r.o. 2.12).

Blijkens zijn overwegingen heeft het hof bij zijn oordeel dat sprake is van het medeplegen van – kort gezegd – oplichting van [betrokkene 1] in aanmerking genomen dat de verdachte één van de twee mannen was met wie [betrokkene 1] aan de deur van het huis van diens moeder heeft gesproken. Uit de in dat verband gebruikte bewijsmiddelen blijkt echter niet op welke manier de verdachte – afgezien van zijn aanwezigheid – aan die bewezen verklaarde oplichting heeft bijgedragen. Ook als in aanmerking wordt genomen hoe de oplichting heeft plaatsgevonden in vier andere (soortgelijke) gevallen die in de bewijsvoering aan de orde komen, is het oordeel van het hof op dit punt niet toereikend gemotiveerd, omdat ook uit de

werkwijze in die gevallen – ten aanzien waarvan de verdachte is vrijgesproken en waarvan ook in het licht van wat hiervoor is overwogen niet kan worden aangenomen dat de verdachte daarbij toch betrokken was – niet valt af te leiden wat het gewicht was van de intellectuele of materiële bijdrage van de verdachte aan de bewezenverklaarde oplichting.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:964

Zaaknummer: 20/00291

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en M. Kuijer

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Vereist het opleggen van een zorgmaatregel (art. 2.3 Wet forensische zorg (Wfz)) een indicatiestelling in de zin van de Wfz?

Vereist het opleggen van een zorgmaatregel (art. 2.3 Wet forensische zorg (Wfz)) een indicatiestelling in de zin van de Wfz?

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek van de verdediging om ambtshalve een zorgmachtiging op grond van artikel 2.3 Wet forensische zorg (Wfz) op te leggen en over het oordeel van het hof dat het onderzoek niet zal worden heropend om alsnog over de vereiste gegevens te beschikken.

Het hof heeft het verzoek van de verdediging om ambtshalve een zorgmachtiging als bedoeld in artikel 2.3 Wfz op te leggen afgewezen, op de grond dat een indicatiestelling als bedoeld in artikel 5.1 Wfz ontbreekt, zodat het hof over onvoldoende gegevens beschikt om een zorgmachtiging te kunnen opleggen. Voor zover het hof daarmee tot uitdrukking heeft gebracht dat de rechter zonder een indicatiestelling geen toepassing mag geven aan zijn ambtshalve bevoegdheid tot het afgeven van een zorgmachtiging krachtens de Wvggz, getuigt dit van een onjuiste rechtsopvatting. Artikel 5:19 lid 2 Wvggz schrijft voor dat de rechter die toepassing wil geven aan deze ambtshalve bevoegdheid de officier van justitie verzoekt over te gaan tot hetgeen in artikel 5:19 lid 1 Wvggz is voorgeschreven ter voorbereiding van de afgifte van een zorgmachtiging. Die voorbereiding vindt plaats volgens de bepalingen in hoofdstuk 5 van de Wvggz. Artikel 5:17 lid 3 onder g Wvggz schrijft in dat verband wel voor dat een indicatiestelling 'indien aanwezig' daarbij wordt betrokken, maar het (laten) opmaken van een indicatiestelling is niet een voorgeschreven onderdeel van deze voorbereiding.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, slaagt het. Tot cassatie behoeft dat echter niet te leiden. In het bestreden arrest ligt het oordeel van het hof besloten dat het over onvoldoende gegevens betreffende de verdachte beschikte om een zorgmachtiging te kunnen afgeven. Verder heeft het hof overwogen dat het het onderzoek niet zal heropenen om alsnog over de benodigde gegevens te beschikken, omdat onvoldoende duidelijk is welke behandeling de verdachte nodig heeft en er geen enkele aanwijzing is dat de verdachte nu wel

zal meewerken aan enig onderzoek. Deze oordelen zijn niet onbegrijpelijk en dragen de afwijzing van het verzoek tot afgifte van een zorgmachtiging zelfstandig.

Het cassatiemiddel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1005

Zaaknummer: 20/00412

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en M. Kuijer

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 2.3 Wfz

RECHTSPRAAK

Is er sprake van valse opgave feit waarvan akte waarheid moet doen blijken als bedoeld in artikel 227 Sr? En zijn voorwerpen afkomstig uit valsheid in geschrift en niet-ambtelijke omkoping?

Is er sprake van valse opgave feit waarvan akte waarheid moet doen blijken als bedoeld in artikel 227 Sr? En zijn voorwerpen afkomstig uit valsheid in geschrift en niet-ambtelijke omkoping?

Eerste middel

Het cassatiemiddel richt zich tegen de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde. Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat de verdachte in een authentieke akte een valse opgave heeft doen opnemen aangaande een feit van welks waarheid de akte moet doen blijken.

Op grond van artikel 11 lid 1 aanhef en onder a sub 2° Wet OB kan een ondernemer in bepaalde gevallen kiezen voor een belaste levering van een onroerende zaak. Uit de notariële akte van levering van de onroerende zaak moet dan blijken dat de partijen hebben gekozen voor deze belaste levering en dat is voldaan aan de vereisten die daarvoor gelden. Toepassing van deze regeling vereist dat de koper het onroerend goed zal gebruiken voor doeleinden waarvoor een volledig of nagenoeg volledig recht op aftrek van de voorbelasting bestaat, zo volgt uit artikel 11 lid 1 aanhef en onder a sub 2° Wet OB. In dergelijke gevallen wordt de btw-heffing op grond van artikel 12 lid 5 Wet OB in verbinding met artikel 24ba lid 1 aanhef en onder a Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 verlegd van de verkoper naar de koper. Artikel 2 Wet OB in verbinding met artikel 15 Wet OB bepaalt dat enkel ondernemers voorbelasting in aftrek kunnen brengen. Uit artikel 2a lid 1 aanhef en onder g Wet OB volgt ten slotte dat een btw-identificatienummer (voorheen: btw-nummer) wordt toegekend aan ondernemers en rechtspersonen.

Uit de bewijsvoering van het hof volgt dat [A] B.V., de rechtspersoon van de verdachte, op 13 november 2015 door middel van een notariële akte een registergoed betreffende een

appartementenrecht heeft verkocht aan [betrokkene 1]. In de akte 'koop en levering van een registergoed' is neergelegd dat de partijen opteren voor een belaste levering van onroerend goed als bedoeld in artikel 11 lid 1 aanhef en onder a sub 2° Wet OB. In de akte zijn tevens btw-nummers van zowel de verkoper als de koper opgenomen. Het hof heeft vastgesteld dat de koper, [betrokkene 1], op 13 november 2015 geen ondernemer was in de zin van de Wet op de omzetbelasting 1968, dat toen aan haar geen btw-nummer was toegekend en dat in de akte een niet-bestaand btw-nummer van [betrokkene 1] is opgenomen. Het hierop gebaseerde oordeel van het hof dat het op 13 november 2015 in de notariële akte opgenomen btw-nummer van [betrokkene 1], een feit oplevert 'van welks waarheid die akte moet doen blijken', getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is evenmin onbegrijpelijk. De opgave van het btw-nummer diende in dit geval immers mede om aan te tonen dat is voldaan aan (een van) de vereisten voor belaste levering, terwijl blijkens artikel 11 lid 1 aanhef en onder a sub 2° Wet OB de keuze voor een belaste levering van de ondernemer die de levering verricht en degene aan wie wordt geleverd dient te blijken uit de notariële akte van levering.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Tweede middel

Het cassatiemiddel richt zich tegen de bewezenverklaring van het onder 3 ten laste gelegde en klaagt over het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring genoemde voorwerpen afkomstig zijn uit valsheid in geschrift en niet-ambtelijke omkoping.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte afspraken heeft gemaakt met de medeverdachte [betrokkene 3] over vergoedingen voor 'bewezen diensten'. De verdachte heeft ten behoeve van die betalingen facturen opgesteld en vanuit zijn bedrijf [C] B.V. verstuurd naar [D]. Op de facturen staat als omschrijving 'interim management'. Het hof heeft vastgesteld dat deze omschrijvingen vals zijn, omdat de verdachte nooit (interim-management-) werkzaamheden heeft verricht voor [D], en dat de bedoeling van deze omschrijvingen was om de herkomst van de geldbedragen te verhullen. Het hof heeft verder vastgesteld dat op de bankrekening van [C] B.V. in de periode van oktober 2013 tot en met maart 2014 vier geldbedragen van in totaal € 196.737 zijn ontvangen, afkomstig van [D], en dat de omschrijving van deze betalingen verwijst naar de 'valselijk door verdachte opgemaakte facturen'. De verdachte heeft deze geldbedragen vervolgens gebruikt voor de aankoop en verkoop van onroerend goed. Het hof heeft geoordeeld dat de in de bewezenverklaring genoemde geldbedragen zijn verkregen door de valsheid in geschrift en 'door de handelwijze van verdachte ten aanzien van [betrokkene 3] en [betrokkene 6]', die het hof beschouwt als een vorm van niet-ambtelijke omkoping.

Voor zover het hof met dit oordeel tot uitdrukking heeft willen brengen dat de in de

bewezenverklaring genoemde geldbedragen (mede) afkomstig zijn uit valsheid in geschrift, omdat de ontvangst en de betaling van de geldbedragen heeft plaatsgevonden met gebruikmaking van valse facturen, getuigt dat oordeel, gelet op wat hiervoor is vooropgesteld, van een onjuiste rechtsopvatting. Het cassatiemiddel slaagt in zoverre.

Voor zover het hof met dit oordeel tot uitdrukking heeft willen brengen dat de in de bewezenverklaring genoemde geldbedragen (mede) afkomstig zijn uit de niet-ambtelijke omkoping van [betrokkene 3] en [betrokkene 6], is dat oordeel niet zonder meer begrijpelijk. Uit de bewijsvoering van het hof volgt immers niet dat de verdachte werkzaam was in dienstbetrekking bij of optrad als lasthebber voor de Vereniging van Eigenaren [...].

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 3 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1033

Zaaknummer: 20/02273

Rechters: V. van den Brink, J. Wortel en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: C. Grijsen

Wetsartikelen: 227 Sr en 420quater Sr

RECHTSPRAAK

Herziening over feitelijk leidinggeven aan opzettelijk (namens bv) indienen van valse verwijskaarten bij zorgverzekeraars.

Herziening over feitelijk leidinggeven aan opzettelijk (namens bv) indienen van valse verwijskaarten bij zorgverzekeraars.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. Volgens de aanvrager blijkt uit de bij de aanvraag gevoegde documenten dat de vier door de rechtbank als vals aangemerkte verwijskaarten niet bestemd waren te dienen tot het bewijs van enig feit als bedoeld in artikel 225 Sr, omdat de verwijskaarten ‘niet noodzakelijk [waren] voor de zorgverlening of rechtmatige declaratie’ door de aanvrager en zij ‘geen verwijzingen in de zin van artikel 14, lid 2 Zorgverzekeringswet’ betreffen.

In de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd heeft de rechtbank vastgesteld dat de aanvrager de verwijskaarten, waarop in strijd met de waarheid was vermeld dat de patiënt voor een consult was gezien door een daartoe in werkelijkheid niet geraadpleegde arts, aan de zorgverzekeraars heeft gestuurd toen deze in het kader van onderzoek naar zijn declaratiegedrag werden opgevraagd. Indien uit de overgelegde documenten al kan blijken dat deze verwijskaarten geen verwijzingen waren in de zin van de Zorgverzekeringswet, wekt dat gegeven niet het ernstige vermoeden dat, als deze documenten bekend zouden zijn geweest bij de rechtbank, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot vrijspraak van de gewezen verdachte. Daarbij is van belang dat de uitleg van de vraag of sprake is van een geschrift waaraan in het maatschappelijk verkeer een zodanige betekenis pleegt te worden toegekend dat sprake is van een geschrift dat bestemd is tot bewijs van enig feit te dienen als bedoeld in artikel 225 Sr, is voorbehouden aan de strafrechter. Voor zover de aanvraag berust op de stelling dat in de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd sprake is van een onjuiste toepassing van het recht, heeft deze niet betrekking op een hiervoor onder 4.1 aangeduid gegeven, nu – zoals ook in de wetsgeschiedenis is bevestigd (*Kamerstukken II 2008/09, 32045, nr. 3, p. 28*) – een (mogelijke) onjuiste toepassing geen grond tot herziening kan vormen.

De aanvraag is, gelet op wat hiervoor is overwogen, kennelijk ongegrond.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1046

Zaaknummer: 21/00867

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.W.D. Roozmond

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

De pleitnota die in het proces-verbaal is vermeld, ontbreekt bij de stukken die aan Hoge Raad zijn gezonden.

De pleitnota die in het proces-verbaal is vermeld, ontbreekt bij de stukken die aan Hoge Raad zijn gezonden.

Het cassatiemiddel klaagt dat het onderzoek op de terechtzitting in hoger beroep van 11 december 2019 en de naar aanleiding daarvan gedane uitspraak nietig zijn, omdat de pleitnota die op deze terechtzitting in hoger beroep door de raadsman aan het hof is overgelegd, zich niet bij de stukken van het geding bevindt.

De pleitnota die in het proces-verbaal is vermeld, ontbreekt bij de stukken die aan de Hoge Raad zijn gezonden. Naar aanleiding van een door de raadvrouw op grond van artikel 4.3.6.3 van het Procesreglement Hoge Raad der Nederlanden gedaan verzoek is bij het hof nadere informatie ingewonnen. Op grond van die informatie moet worden aangenomen dat die pleitnota niet meer beschikbaar zal komen. De Hoge Raad kan daardoor niet nagaan of op de terechtzitting meer verweren zijn gevoerd dan wel of daar meer uitdrukkelijk onderbouwde standpunten naar voren zijn gebracht dan die in de uitspraak van het hof zijn vermeld. Het cassatiemiddel slaagt daarom.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:980

Zaaknummer: 19/05952

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en C. Caminada

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 4.3.6.3 Procesreglement HR

RECHTSPRAAK

OM-cassatie. Heeft het OM het hoger beroep ontoelaatbaar beperkt door de verbeurdverklaring nadien uit te sluiten?

OM-cassatie. Heeft het OM het hoger beroep ontoelaatbaar beperkt door de verbeurdverklaring nadien uit te sluiten?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de officier van justitie niet-ontvankelijk is in het hoger beroep omdat door de officier van justitie een ontoelaatbare beperking is aangebracht in de omvang van het ingestelde hoger beroep.

De door het hof vastgestelde procesgang in deze zaak is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 4. Deze houdt – kort samengevat – in dat de officier van justitie hoger beroep heeft ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank en dat hoger beroep nadien ontoelaatbaar heeft beperkt. Het hof heeft vanwege die ontoelaatbare beperking de officier van justitie niet-ontvankelijk verklaard in het hoger beroep.

Het hof heeft terecht geoordeeld dat de door de rechtbank uitgesproken verbeurdverklaring niet op de voet van artikel 407 lid 2 Sv van het hoger beroep kan worden uitgezonderd. Het door het openbaar ministerie ingestelde hoger beroep – zoals daarna door de officier van justitie beperkt – voldoet in zoverre niet aan de eisen van artikel 407 Sv.

Het cassatiemiddel faalt nu het in de kern berust op de onjuiste opvatting dat aan niet-naleving van artikel 407 Sv door het openbaar ministerie bij gedeeltelijke intrekking van het hoger beroep geen consequenties mogen worden verbonden omdat het hof dan moet uitgaan van de akte instellen hoger beroep.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1062

Zaaknummer: 19/03563

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Wetsartikelen: 407 Sv

RECHTSPRAAK

Is feit begaan ‘met betrekking tot’ verbeurd verklaarde fiets?

Is feit begaan ‘met betrekking tot’ verbeurd verklaarde fiets?

Het cassatiemiddel komt op tegen de verbeurdverklaring van een fiets en klaagt in het bijzonder over het oordeel van het hof dat het bewezen verklaarde is begaan ‘met betrekking tot’ de fiets.

De in beslag genomen fiets is het voertuig dat de verdachte bestuurde toen bij de verbalisanten de verdenking rees dat hij dat voertuig onder invloed van alcohol bestuurde, hetgeen uiteindelijk heeft geleid tot de bewezenverklaring van de weigering mee te werken aan een ademanalyse. Het oordeel van het hof dat deze fiets vatbaar is voor verbeurdverklaring op de grond van artikel 33a lid 1 aanhef en onder b Sr, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1078

Zaaknummer: 19/05520

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend, M.J. Borgers, A.E.M. Röttgering en C. Caminada

Advocaten: B.P.M. Canoy

Wetsartikelen: 33a Sr

RECHTSPRAAK

Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de inbeslagneming van het contante geldbedrag inbreuk maakt op de aan de Centrale Bank van Suriname toekomende immuniteit?

Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de inbeslagneming van het contante geldbedrag inbreuk maakt op de aan de Centrale Bank van Suriname toekomende immuniteit?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat de inbeslagneming van het contante geldbedrag inbreuk maakt op de aan de Centrale Bank van Suriname toekomende immuniteit.

In eerdere arresten heeft de civiele kamer van de Hoge Raad geoordeeld dat het VN-Verdrag een codificatie behelst van het internationale gewoonterecht met betrekking tot de immuniteit van jurisdictie en de immuniteit van executie en de daaraan gestelde grenzen (vgl. met betrekking tot de immuniteit van executie zoals bedoeld in artikel 21 lid 1 onder a VN-Verdrag: HR 28 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:45; zie verder onder andere HR 5 februari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK6673 met betrekking tot immuniteit van jurisdictie en HR 14 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2371 met betrekking tot immuniteit van executie zoals bedoeld in artikel 19 aanhef en onder c VN-Verdrag).

Hoewel in artikel 2 van de voormelde resolutie 59/38 van 2 december 2004 tot uitdrukking is gebracht dat het VN-Verdrag geen betrekking heeft op 'criminal proceedings' moet worden aangenomen dat de immuniteit in strafzaken in ieder geval niet beperkter is dan in civiele zaken. Dit vindt steun in de geschiedenis van de totstandkoming van het VN-Verdrag, waarbij werd uitgegaan van een vergaande immuniteit van staten in 'criminal proceedings' (zie H. Fox & Ph. Webb, *The Law of State Immunity*, Oxford International Law Library 2015, i.h.b. p. 313 en 314).

Niet alle bepalingen van het VN-Verdrag kunnen als internationaal gewoonterecht worden aangemerkt (vgl. o.a. HR 30 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2236, r.o. 3.4.4). Mede in het

licht van de totstandkomingsgeschiedenis kan niet worden aangenomen dat artikel 21 lid 1 onder c VN-Verdrag als vastlegging van internationaal gewoonterecht kan worden aangemerkt. Daarbij speelt een rol dat in de wetgeving en rechtspraak van veel andere staten wordt uitgegaan van een minder vergaande immuniteit van centrale banken (vgl. het rechtsvergelijkende onderzoek dat is opgenomen in M. Bsaisou, *Vollstreckungsimmunität von Zentralbanken*, Mohr Siebeck 2020; dit onderzoek heeft betrekking op rechtspraak en regelgeving in tal van staten in en buiten Europa).

Mede in het licht van dat rechtsvergelijkende onderzoek kan hooguit worden aangenomen dat als een algemeen geldende, ongeschreven regel van internationaal gewoonterecht kan worden aangemerkt de regel dat een centrale bank aanspraak kan maken op immuniteit van inbeslagneming en executie voor zover het 'property' van de centrale bank betreft dat bestemd is of wordt aangewend voor de taakuitoefening van de centrale bank in verband met monetaire politiek en valutabeleid (Bsaisou, a.w, i.h.b. hoofdstuk 4 en p. 389, 390 en 396). Hoewel deze bepalingen, mede gelet op wat hiervoor is overwogen over het toepassingsbereik, hier niet van toepassing zijn, biedt ook artikel 19 aanhef en onder c VN-Verdrag in samenhang met artikel 21 lid 1 onder c VN-Verdrag steun voor de opvatting dat de immuniteit in ieder geval is beperkt tot 'property' van de centrale bank.

De rechtbank heeft vastgesteld dat naar Surinaams recht het in beslag genomen geldbedrag eigendom is van de onderscheidenlijke handelsbanken. Het geldbedrag zou weer aan de liquide middelen van de handelsbanken worden toegevoegd nadat het bij de Bank of China was omgezet in giraal geld. Met betrekking tot de betrokkenheid van de Centrale Bank van Suriname bij het geldbedrag, heeft de rechtbank vastgesteld dat de Centrale Bank van Suriname optreedt als 'shipper' – maar niet als feitelijk vervoerder – van de geldzending en de omzetting van het geldbedrag zou plaatsvinden op grond van een overeenkomst tussen haar en de Bank of China. De Centrale Bank van Suriname heeft deze taak op zich genomen nadat overeenkomsten die met datzelfde doel waren gesloten tussen de Surinaamse handelsbanken en Europese banken, door de Europese banken werden beëindigd in het kader van 'de-risking'.

De rechtbank heeft het klaagschrift gegrond verklaard omdat naar haar oordeel regels van internationaal gewoonterecht met betrekking tot immuniteit in de weg staan aan de inbeslagneming van het in eigendom van de handelsbanken zijnde geldbedrag. Dat oordeel is niet begrijpelijk in het licht van wat hiervoor is overwogen met betrekking tot de eis dat sprake is van 'property' van de centrale bank. De Hoge Raad neemt hierbij in het bijzonder in aanmerking dat de rechtbank heeft vastgesteld dat de handelsbanken rechthebbende waren en bleven met betrekking tot het in beslag genomen geld en dat uit de vaststellingen van de rechtbank over de betrokkenheid van de Centrale Bank van Suriname bij dat geld niet meer

blijkt dan dat zij een faciliterende rol had bij de voorgenomen omzetting van het geldbedrag door de handelsbanken.

Het cassatiemiddel is gelet hierop terecht voorgesteld.

Met het oog op de verdere afdoening van de zaak merkt de Hoge Raad het volgende op. In de onderhavige zaak hebben de verschillende handelsbanken en de Centrale Bank van Suriname gezamenlijk een klaagschrift ingediend dat door de rechtbank in één beschikking is beoordeeld. De rechtbank heeft daarbij overwogen dat voor zover de handelsbanken 'ook een afzonderlijk klaagschrift hebben willen indienen' deze niet-ontvankelijk zijn in dat klaagschrift. De rechtbank heeft verder het gezamenlijk ingediende klaagschrift gegrond verklaard, zonder op dat punt een uitzondering te maken voor de handelsbanken, tegen welke uitspraak door het openbaar ministerie onbeperkt beroep in cassatie is ingesteld. Gelet hierop dient de zaak na verwijzing ook wat betreft het door de handelsbanken ingestelde beklag op het bestaande klaagschrift opnieuw te worden behandeld en afgedaan.

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en verwijst de zaak naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak – op het door de door de klagers gezamenlijk ingediende klaagschrift – opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1042

Zaaknummer: 20/00180

Rechters: V. van den Brink, M.V. Polak, A.L.J. van Strien, M.T. Boerlage en C. Caminada

Advocaten: A.J.F. Gonesh

Wetsartikelen: 8d Sr en 21.1.c Convention on Jurisdictional Immunities of States and their Property

RECHTSPRAAK

Hoge Raad maakt opmerkingen over wijziging van regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling in verband met de overschrijding van de redelijke termijn.

Hoge Raad maakt opmerkingen over wijziging van regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling in verband met de overschrijding van de redelijke termijn.

Eerste middel

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. Bovendien doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van zestien maanden.

Opmerkingen over de wijziging van de regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling

Op 1 juli 2021 is in werking getreden de Wet van 24 juni 2020 tot wijziging van de Penitentiaire beginselenwet, het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten in verband met de wijziging van de regeling inzake detentiefasering en voorwaardelijke invrijheidstelling (Wet straffen en beschermen), *Stb.* 2020, 224. Artikel III Wet straffen en beschermen, gelezen in samenhang met artikel IVa lid 2 Wet straffen en beschermen, betreft een wijziging van de regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling.

De kern van de regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling zoals die tot 1 juli 2021 gold, werd sinds de inwerkingtreding op 1 januari 2020 van de Wet van 22 februari 2017, houdende wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten in verband met een herziening van de wettelijke regeling van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen (Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen),

Stb. 2017, 82, gevormd door artikel 6:2:10-6:2:14, 6:6:8-6:6:9 en 6:6:20-6:6:22 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv). Op 17 juli 2020 is de Spoedreparatiewet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen in werking getreden. Met deze Spoedreparatiewet is artikel 6:2:13a Sv ingevoerd en zijn nog enkele wijzigingen aangebracht in artikel 6:6:20-6:6:22 Sv.

Op grond van artikel IV lid 3 Wet straffen en beschermen, zoals gewijzigd als gevolg van de Spoedreparatiewet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen, geldt dat bij veroordelingen tot vrijheidsstraf die door de rechtbank of het gerechtshof zijn uitgesproken voor 1 juli 2021, de voorwaardelijke invrijheidstelling wordt toegepast met inachtneming van de daarop betrekking hebbende artikelen zoals die voor 1 juli 2021 luiden.

Vanwege de hiervoor vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn zal de Hoge Raad in het onderhavige geval de uitspraak van het hof vernietigen, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, en die duur verminderen. Het gaat daarmee om een aanpassing van de gevangenisstraf die bij de veroordeling door het hof is opgelegd, en niet om een veroordeling door de Hoge Raad tot gevangenisstraf. In aanmerking genomen dat de bestreden uitspraak voor 1 juli 2021 is geweest en het hof de veroordeling tot vrijheidsstraf dus heeft uitgesproken voor 1 juli 2021, vindt artikel IV lid 3 Wet straffen en beschermen, zoals gewijzigd als gevolg van de Spoedreparatiewet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen, toepassing. Dat betekent dat bij deze veroordeling de voorwaardelijke invrijheidstelling wordt toegepast met inachtneming van de daarop betrekking hebbende artikelen zoals die voor 1 juli 2021 luiden.

Ook in andere gevallen waarin de in cassatie bestreden uitspraak voor 1 juli 2021 is geweest en de Hoge Raad vervolgens de sanctieoplegging wijzigt zonder dat daarbij de veroordeling tot vrijheidsstraf wordt vernietigd – als voorbeeld kan worden genoemd het geval waarin de uitspraak van het hof wordt vernietigd voor zover bij de schadevergoedingsmaatregel vervangende hechtenis is toegepast en wordt bepaald dat gijzeling kan worden toegepast – geldt dat de voorwaardelijke invrijheidstelling wordt toegepast met inachtneming van de daarop betrekking hebbende artikelen zoals die voor 1 juli 2021 luiden.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze veertien maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:984

Zaaknummer: 18/05396

Rechters: V. van den Brink, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 6:2:10-6:2:14 Sv, 6:6:8 Sv, 6:6:9 Sv en 6:6:20-6:6:22

RECHTSPRAAK

Aantasting in persoon ‘op andere wijze’ als gevolg van bewezen verklaarde belaging?

Aantasting in persoon ‘op andere wijze’ als gevolg van bewezen verklaarde belaging?

Het cassatiemiddel klaagt over de toewijzing door het hof van de vordering van de benadeelde partij [benadeelde 5] en de in verband daarmee opgelegde schadevergoedingsmaatregel, onder meer wat betreft de immateriële schade.

Het hof heeft bewezen verklaard dat [benadeelde 5] gedurende een periode van drie maanden is belaagd, waarbij [benadeelde 5] herhaaldelijk telefoontjes heeft gekregen waarin hij werd uitgescholden en bedreigd, diverse bezorgdiensten langskwamen met niet-geplaatste bestellingen en een niet-bestelde rouwauto bij de woning van [benadeelde 5] voor de deur stond. Het hof heeft mede op grond hiervan geoordeeld dat de verdachte een onaanvaardbare inbreuk heeft gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van (onder meer) dit slachtoffer en dat het gebeurde voor hem zeer beangstigend is geweest en lange tijd gevoelens van onzekerheid heeft teweeggebracht. Het daarop gebaseerde oordeel van het hof dat daardoor sprake is van een aantasting in de persoon op andere wijze als bedoeld in artikel 6:106 aanhef en onder b BW is niet onbegrijpelijk, mede in aanmerking genomen de aard en de ernst van de normschending en de nadelige gevolgen daarvan voor de benadeelde, alsmede de onderbouwing van die vordering en wat daartegen namens de verdachte is aangevoerd. Voor zover het cassatiemiddel hierover beoogt te klagen, faalt het.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over de ten laste gelegde belaging van [benadeelde 1], [benadeelde 2] en [benadeelde 3] en de strafoplegging, in welke vernietiging niet is begrepen de aan de verdachte opgelegde schadevergoedingsmaatregelen ten behoeve van [benadeelde 5], [benadeelde 4] en [benadeelde 6], wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-07-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1002

Zaaknummer: 19/01538

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Wetsartikelen: 6:106 BW

RECHTSPRAAK

Was raadsman gemachtigd tot instellen hoger beroep?

Was raadsman gemachtigd tot instellen hoger beroep?

De cassatiemiddelen komen op tegen de niet-ontvankelijkverklaring van de verdachte in het hoger beroep op grond van het bepaalde in artikel 416 lid 2 Sv. De cassatiemiddelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Het hoger beroep is ingesteld naar aanleiding van de volmacht, waarin mr. Berbee verklaart dat hij bepaaldelijk gevolmachtigd is om namens de verdachte hoger beroep in te stellen. Bij gebreke van een bestrijding van de juistheid van deze verklaring door de verdachte voor of bij aanvang van de zitting van het hof mocht het hof hiernaar geen onderzoek doen en is het daarom terecht uitgegaan van de juistheid van de volmacht (vgl. HR 25 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:70). De berichten van Berbee heeft het hof niet hoeven aanmerken als een verklaring van de raadsman dat hij niet gemachtigd was tot het instellen van hoger beroep. Voor zover het tweede cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Het hoger beroep is, mede gelet op wat hiervoor is overwogen, rechtsgeldig ingesteld. Berbee heeft het hof echter bericht niet in staat te zijn grieven te formuleren (3.2.3) en niet ter zitting te zullen verschijnen (3.2.5). De in het tweede cassatiemiddel vervatte klacht dat de verdachte niet in de gelegenheid is gesteld een appelschriftuur in te dienen of mondeling bezwaar te maken tegen het vonnis, treft daarom geen doel. Ook de in het vierde cassatiemiddel verwoorde klacht dat de niet-ontvankelijkverklaring van de verdachte in het hoger beroep strijdig is met het in artikel 14 lid 5 IVBPR opgenomen recht op een inhoudelijke behandeling van de zaak in hoger beroep stuit af op het feit dat door of namens de verdachte geen bezwaren tegen het vonnis kenbaar zijn gemaakt, terwijl het hoger beroep rechtsgeldig is ingesteld (vgl. HR 14 juni 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ7790).

Het derde cassatiemiddel klaagt dat artikel 6 lid 1 en lid 3 EVRM en artikel 14 lid 3 IVBPR zijn geschonden omdat de verdachte niet in haar eigen tegenwoordigheid is berecht. Volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad dienen de justitiële autoriteiten rekening te houden met de waarschijnlijkheid dat de verdachte van het aanwezigheidsrecht gebruik wil maken, en mag met het oog daarop van de verdachte die hoger beroep instelt en prijs stelt op berechting op

tegenspraak, worden verwacht dat hij de in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke maatregelen neemt om te voorkomen dat de appeldagvaarding hem niet bereikt of de inhoud daarvan niet te zijner kennis komt, waaronder in ieder geval kan worden gerekend dat de verdachte zich bereikbaar houdt voor zijn raadsman opdat hij in voorkomende gevallen (ook) langs die weg van het tijdstip van de behandeling van zijn zaak op de hoogte komt (vgl. HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163). Uit de aan het hof ter beschikking staande stukken heeft het hof kennelijk afgeleid – zoals het heeft kunnen doen – dat de verdachte ten tijde van de betekening van de dagvaarding in hoger beroep en tijde van de behandeling van de zaak in hoger beroep niet stond ingeschreven in de Basisregistratie Personen, zij geen adres had opgegeven voor de betekening van gerechtelijke stukken en zij zich niet bereikbaar heeft gehouden voor haar raadsman. De raadsman heeft, ondanks de mogelijkheid daartoe in hoger beroep, ook geen verzoek tot aanhouding van de zaak gedaan met het oog op het kunnen uitoefenen van het aanwezigheidsrecht door de verdachte, of het verkrijgen van een machtiging als bedoeld in artikel 279 lid 1 Sv. Onder die omstandigheden heeft het hof zonder schending van het aanwezigheidsrecht kunnen beslissen de zaak buiten aanwezigheid van de verdachte te behandelen, zodat ook dit cassatiemiddel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1029

Zaaknummer: 19/04462

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en C. Caminada

Advocaten: R.A.A. Maat

Wetsartikelen: 416 Sv en 14 IVBPR

RECHTSPRAAK

Verzoek tot herziening over onjuiste aangifte op basis van een uitspraak van de belastingkamer Arnhem-Leeuwarden.

Verzoek tot herziening over onjuiste aangifte op basis van een uitspraak van de belastingkamer Arnhem-Leeuwarden.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. Ter onderbouwing van die stelling is in de kern aangevoerd (i) dat het hof in de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd zich voor zijn oordeel dat op de door [A] BV geleverde matrassen het algemene btw-tarief van toepassing is en niet het door de verzoeker voorgestane verlaagde btw-tarief dat geldt voor antidecubitusmatrassen, heeft beroepen op het arrest van de belastingkamer van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 8 januari 2019; (ii) dat uit dit arrest van de belastingkamer is af te leiden dat er zeven criteria zijn waaraan een matras moet voldoen om als antidecubitusmatras te kunnen worden aangemerkt en dat slechts vier van deze criteria bij verzoeker bekend waren toen die belastingzaak diende; (iii) dat de verzoeker in een latere procedure voor de belastingrechter (beroep tegen een vonnis van de meervoudige belastingkamer van de rechtbank Gelderland van 21 januari 2020) in een beroepschrift van 6 februari 2020 inhoudelijk en gedocumenteerd is ingegaan op verschillende criteria die niet aan de orde zouden zijn gesteld bij de behandeling van de onder i bedoelde procedure voor de belastingkamer van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden; (iv) dat het hof in de strafzaak, als het kennis had gehad van het onder iii bedoelde beroepschrift, tot het oordeel zou zijn gekomen dat wel sprake was van antidecubitusmatrassen en dan de verzoeker zou hebben vrijgesproken.

Voor zover de aanvraag steunt op de beslissing van de belastingkamer van het hof van 8 januari 2019, waarin het bewijsmateriaal dat ook in de strafzaak aan de orde was, anders zou zijn beoordeeld dan door de strafrechter, kan het niet tot herziening leiden. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat het hof met dit arrest van de belastingkamer bekend was en daarnaar heeft verwezen alsmede dat de opvatting van de verzoeker dat in dat arrest nieuwe criteria zouden zijn gegeven waaraan een matras moet voldoen om als antidecubitusmatras te kunnen worden aangemerkt, niet een gegeven betreft in de zin van artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

Voor zover de aanvraag voor het overige steunt op de algemene verwijzing naar het bij de aanvraag gevoegde omvangrijke beroepschrift, doet deze niet het ernstige vermoeden ontstaan. Zonder nadere duiding valt immers niet in te zien waarom – en ook niet op welke wijze – de verschillende argumenten die namens [A] BV zijn aangevoerd tegen het vonnis van de meervoudige belastingkamer van de rechtbank Gelderland van 21 januari 2020 zijn aan te merken als een gegeven in de zin van artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

De aanvraag is, gelet op wat hiervoor is overwogen, kennelijk ongegrond.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:996

Zaaknummer: 21/00108

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: M.E. van der Werf

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Inschrijfplicht. Beroep op vrijstelling ex artikel 5 aanhef en onder b Lpw op grond van traditionele katholieke geloofsovertuiging.

Inschrijfplicht. Beroep op vrijstelling ex artikel 5 aanhef en onder b Lpw op grond van traditionele katholieke geloofsovertuiging.

Het cassatiemiddel komt op tegen het oordeel van het hof dat de verdachte met betrekking tot het onder 1 bewezen verklaarde geen rechtsgeldig beroep op artikel 5 aanhef en onder b Leerplichtwet 1969 toekomt.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in het arrest dat de Hoge Raad eveneens op 11 juni 2021 heeft uitgesproken in de zaak 19/03983, ECLI:NL:HR:2021:843.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 1 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:884

Zaaknummer: 19/03984

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en M. Kuijer

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 2.1 Leerplichtwet 1969 en 5.b Leerplichtwet 1969

RECHTSPRAAK

Blijkt uit de bewijsvoering van het hof dat de verdachte ‘redelijkerwijs moest vermoeden’ dat de bromfiets afkomstig was uit enig misdrijf?

Blijkt uit de bewijsvoering van het hof dat de verdachte ‘redelijkerwijs moest vermoeden’ dat de bromfiets afkomstig was uit enig misdrijf?

Het cassatiemiddel klaagt over de bewezenverklaring voor zover inhoudend dat de verdachte ‘redelijkerwijs moest vermoeden’ dat de bromfiets afkomstig was uit enig misdrijf.

In aanmerking genomen dat uit de bewijsvoering niet zonder meer kan worden afgeleid dat de verdachte met betrekking tot het voorhanden hebben van de bromfiets in die mate is tekortgeschoten in zijn onderzoeksplicht dat hij met de voor schuldwitwassen vereiste aanmerkelijke onvoorzichtigheid heeft gehandeld, is de bewezenverklaring, voor zover inhoudend dat de verdachte redelijkerwijs moest vermoeden dat de bromfiets afkomstig was uit enig misdrijf, niet toereikend gemotiveerd. De Hoge Raad neemt hierbij mede in aanmerking dat het hof geen nadere vaststellingen heeft gedaan die zouden kunnen bijdragen aan het oordeel dat de verdachte moet hebben waargenomen dat het voertuigidentificatienummer was weggeslepen en dat de sticker met het chassisnummer ontbrak.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het in de zaak met parketnummer 09-242021-17 (door het hof aangeduid als Dagvaarding II) onder 1 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:994

Zaaknummer: 20/01328

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: M.T. de Vaal

Wetsartikelen: 42oquater Sr

RECHTSPRAAK

Inschrijfplicht. Beroep op vrijstelling ex artikel 5 aanhef en onder b Lpw op grond van traditionele katholieke geloofsovertuiging.

Inschrijfplicht. Beroep op vrijstelling ex artikel 5 aanhef en onder b Lpw op grond van traditionele katholieke geloofsovertuiging.

Het cassatiemiddel komt op tegen het oordeel van het hof dat de verdachte met betrekking tot het onder 1 bewezen verklaarde geen rechtsgeldig beroep op artikel 5 aanhef en onder b Leerplichtwet 1969 (hierna: Lpw) toekomt.

Voor het aannemen van overwegende bedenkingen in de zin van artikel 5 aanhef en onder b Lpw moet onder meer sprake zijn van voldoende concrete en voldoende zwaarwegende bezwaren die verband houden met onderwijs aan kinderen zoals een school dat kan bieden (vgl. HR 17 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:1925, r.o. 2.4.3).

Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat de bezwaren van de verdachte tegen het onderwijs op binnen een redelijke afstand gelegen scholen niet aannemelijk zijn geworden, in welk verband het met name niet aannemelijk gemaakt achtte 'wat nu voor de verdachte exact het verschil is' tussen deze 'CONOD-scholen' (Christelijk Onderwijs in Noord- en Oost-Drenthe) en de scholen waarop de kinderen eerder stonden ingeschreven. Ter terechtzitting is in dat verband door de verdachten onder meer aangevoerd dat 'deze scholen anders [staan] dan wij in het traditionele katholieke geloof', dat de bezwaren 'tegen de christelijke richting van het CONOD geldig zijn, gezien de verschillen tussen de statutaire grondslagen van [A] en het CONOD' en dat de kantonrechter, 'ons scholing met "de Bijbel" en daarmee op Christus georiënteerd impliciet [heeft ontzegd]', waarbij de verdachten voorts hebben verwezen naar een tevoren ingediend 'verweerschrift' waarin hun standpunten uitvoeriger zijn weergegeven en waarvan zij de hoofdzaken ter terechtzitting hebben uiteengezet. Tegen die achtergrond is het oordeel van het hof dat de verdachten hun bezwaren onvoldoende hebben onderbouwd om daarover te kunnen oordelen, niet zonder meer begrijpelijk.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 1 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:843

Zaaknummer: 19/03983

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en M. Kuijer

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 2.1 Leerplichtwet 1969 en 5.b Leerplichtwet 1969

RECHTSPRAAK

Hoge Raad ambtshalve over het vermelden van de feiten waarvoor vervolgingsuitlevering wordt toegestaan.

Hoge Raad ambtshalve over het vermelden van de feiten waarvoor vervolgingsuitlevering wordt toegestaan.

HR ambtshalve

De rechtbank heeft de uitlevering van de opgeëiste persoon aan de Republiek Turkije toelaatbaar verklaard ter strafvervolging ‘ter zake van de verdenking dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan de feiten zoals vermeld op het tussen [ ] geplaatste deel van de bijlage’.

Aan de uitspraak van de rechtbank is echter geen bijlage gehecht zodat deze daarom niet een voldoende omschrijving van de feiten bevat waarvoor de uitlevering kan worden toegestaan. De Hoge Raad zal dit verzuim herstellen door de uitlevering toelaatbaar te verklaren voor de feiten die zijn omschreven in het hierna te noemen door de verzoekende Staat bij het uitleveringsverzoek overgelegde stuk.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van de rechtbank, maar uitsluitend voor zover de rechtbank heeft verzuimd de feiten waarvoor de uitlevering kan worden toegestaan, toereikend te vermelden, verklaart de uitlevering toelaatbaar voor de feiten zoals omschreven in het document getiteld ‘Republic of Turkey. Istanbul Anadolu Chief Public Prosecutor’s office’ van Olcay Aksoy, Istanbul Anadolu Public Prosecutor, van 19 december 2019 en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1032

Zaaknummer: 20/03814

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: C.C. Polat

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Toewijzing vorderingen tenuitvoerlegging terecht, nu de bevolen vervangende hechtenis de duur van de niet ten uitvoer gelegde vrijheidsstraffen overstijgt.

Toewijzing vorderingen tenuitvoerlegging terecht, nu de bevolen vervangende hechtenis de duur van de niet ten uitvoer gelegde vrijheidsstraffen overstijgt.

Op grond van artikel 14g lid 1 (oud) Sr kan de rechter gelasten dat de niet ten uitvoer gelegde vrijheidsstraf alsnog geheel of gedeeltelijk zal worden ten uitvoer gelegd. De wet voorziet niet in de mogelijkheid dat de rechter zal gelasten dat een vrijheidsstraf zal worden ten uitvoer gelegd die van langere duur is dan de niet ten uitvoer gelegde straf. Een redelijke wetsuitleg brengt mee dat het de rechter evenmin vrijstaat om, indien hij ter vervanging van een vrijheidsstraf een taakstraf gelast, een vervangende hechtenis op te leggen die de duur van de niet ten uitvoer gelegde vrijheidsstraf overstijgt (vgl. HR 5 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:834).

Hieruit volgt dat het cassatiemiddel terecht is voorgesteld. De Hoge Raad zal zelf de duur van de vervangende hechtenis aldus verminderen dat deze in de zaak met parketnummer 16-114064-14 drie dagen beloopt en deze in de zaak met parketnummer 01-263801-14 één week beloopt.

Opmerking verdient nog het volgende. Het opleggen van een vervangende hechtenis die de duur van de niet ten uitvoer gelegde vrijheidsstraf overstijgt vormt een onmiddellijk kenbare fout die zich voor eenvoudig herstel leent door de rechter(s) die op de zaak heeft/hebben gezeten overeenkomstig hetgeen de Hoge Raad heeft beslist in zijn arresten van 6 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BJ7243 en 12 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW1478. Deze wijze van herstel verdient de voorkeur, omdat daardoor ondubbelzinnig duidelijkheid komt te bestaan omtrent de voor tenuitvoerlegging vatbare strafoplegging (vgl. HR 5 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:834).

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de telkens bij de aan de verdachte opgelegde taakstraffen bevolen vervangende hechtenis, beveelt dat de vervangende hechtenis in de zaak met parketnummer 16-114064-14 drie dagen beloopt

en dat de vervangende hechtenis in de zaak met parketnummer 01263801-14 één week beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:989

Zaaknummer: 19/02986

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: H.M.W. Daamen

Wetsartikelen: 14g (oud) Sr en 22d Sr

RECHTSPRAAK

Is de officier ontvankelijk in de vordering tot onttrekking van een gevaarlijke hond, nu niet duidelijk is of de officier tot vervolging over wil gaan?

Is de officier ontvankelijk in de vordering tot onttrekking van een gevaarlijke hond, nu niet duidelijk is of de officier tot vervolging over wil gaan?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat de officier van justitie ontvankelijk is in de vordering als bedoeld in artikel 552f lid 2 Sv.

In artikel 36b lid 1 aanhef en onder 4° Sr is de mogelijkheid geopend om voorwerpen op vordering van het openbaar ministerie bij afzonderlijke rechterlijke beschikking aan het verkeer te onttrekken. Die mogelijkheid is geschapen voor de gevallen waarin geen einduitspraak wordt gedaan of waarin de vervolging door een rechterlijke uitspraak tot een eind is gekomen. Gelet daarop is, zowel indien de officier van justitie tot vervolging is overgegaan als indien hij nog niet tot vervolging is overgegaan, maar ervan uitgaat hiertoe te zullen overgaan, deze niet-ontvankelijk in een vordering als bedoeld in artikel 552f lid 2 Sv. De rechter moet daarom in zijn beschikking ervan blijk geven te hebben onderzocht of de zaak zou worden vervolgd, dan wel niet (meer) wordt vervolgd (vgl. HR 11 maart 1986, ECLI:NL:HR:1986:AC1898 en HR 2 maart 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK6319).

Namens de belanghebbende is in raadkamer aangevoerd dat het openbaar ministerie voornemens is in deze zaak een strafvervolging in te stellen tegen de belanghebbende, welke stelling de officier van justitie onweersproken heeft gelaten. Niet is gebleken dat de rechtbank de juistheid van die stelling heeft onderzocht. Gelet op wat hiervoor is overwogen, is het oordeel van de rechtbank dat de officier van justitie ontvankelijk is in de vordering daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de

rechtbank Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:982

Zaaknummer: 20/02164

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M. Kuijer

Advocaten: Brouwer, M.B. M.B. Brouwer

Wetsartikelen: 552f Sv

RECHTSPRAAK

Moet de belofte de ambtenaar daadwerkelijk hebben bereikt?

Moet de belofte de ambtenaar daadwerkelijk hebben bereikt?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat de verdachte aan [betrokkene 2] 'een belofte heeft gedaan', als bedoeld in artikel 2:128 lid 1 aanhef en onder a Wetboek van Strafrecht van Sint Maarten (hierna: SrSM).

De klacht keert zich tegen het oordeel van het hof dat voor het 'doen van een belofte' als bedoeld in artikel 2:128 lid 1 aanhef en onder a SrSM beslissend is het enkele doen van die belofte en niet is vereist dat de belofte de ambtenaar of de ander heeft bereikt. Dat oordeel is echter juist.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1031

Zaaknummer: 20/00170

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en C. Caminada

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 2:128 SrSm

RECHTSPRAAK

Post-Keskin-uitspraak over het afgewezen verzoek tot het horen van een verbalisant.

Post-Keskin-uitspraak over het afgewezen verzoek tot het horen van een verbalisant.

Het cassatiemiddel klaagt dat de afwijzing door het hof van het door de verdediging gedane verzoek tot het horen van [verbalisant] als getuige ontoereikend is gemotiveerd, althans dat het gebruik van de eerder door deze getuige afgelegde verklaring voor het bewijs onverenigbaar is met artikel 6 lid 3 aanhef en onder d EVRM, omdat de verdediging het ondervragingsrecht niet heeft kunnen uitoefenen.

Het hof heeft het verzoek tot het horen van [verbalisant] als getuige afgewezen omdat de noodzaak daartoe niet is gebleken. Bij deze beslissing heeft het hof onder meer betrokken dat het door [verbalisant] ambtsedig opgemaakte proces-verbaal voldoende duidelijk is, dat het hof geen reden ziet om aan het proces-verbaal te twijfelen en dat de verdachte zijn ter terechtzitting in hoger beroep afgelegde verklaring, waarvan de inhoud strijdig is met de in het proces-verbaal weergegeven bevindingen van de verbalisant, op geen enkele wijze heeft onderbouwd.

Dit oordeel is niet zonder meer begrijpelijk, omdat aan het verzoek ten grondslag is gelegd dat het proces-verbaal een verklaring van [verbalisant] omvat die belastend is voor de verdachte – nu de verdachte daarin wordt aangewezen als de bestuurder van een personenauto terwijl op dat moment aan hem de rijbevoegdheid was ontzegd – en dat de verdachte betwist dat hij de bestuurder was van die personenauto. De Hoge Raad neemt hierbij in aanmerking dat het hof de bewezenverklaring heeft aangenomen mede op grond van die door de verdachte betwiste verklaring van [verbalisant] zonder dat de verdediging deze getuige heeft kunnen ondervragen, terwijl het hof niet blijkt ervan heeft gegeven te hebben nagegaan of de procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof

Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:993

Zaaknummer: 20/00558

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

Advocaten: L. Bien

Wetsartikelen: 288 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Kan het hof een plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis opleggen (art. 37 (oud) Sr), nu sprake is van veranderde regels van sanctierecht die ten gunste van de verdachte werken?

Kan het hof een plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis opleggen (art. 37 (oud) Sr), nu sprake is van veranderde regels van sanctierecht die ten gunste van de verdachte werken?

Het cassatiemiddel klaagt over de oplegging door het hof van de maatregel van plaatsing van de verdachte in een psychiatrisch ziekenhuis voor een termijn van een jaar, nu sprake is van een verandering in de regels van sanctierecht die in de voorliggende zaak ten gunste van de verdachte werkt en die met onmiddellijke ingang moet worden toegepast.

Met betrekking tot de toepassing van artikel 1 lid 2 Sr heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914 – onder verwijzing naar HR 12 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6878 – het volgende overwogen:

‘Vooropgesteld dient te worden dat voor regels van sanctierecht, die zowel het specifieke strafmaximum als meer algemene regels met betrekking tot de sanctieoplegging kunnen betreffen, geldt dat een sinds het plegen van het delict opgetreden verandering door de rechter met onmiddellijke ingang – en dus zonder toetsing aan de maatstaf van het gewijzigd inzicht van de strafwetgever omtrent de strafwaardigheid van de vóór de wetwijziging begane strafbare feiten – moet worden toegepast, indien en voor zover die verandering in de voorliggende zaak ten gunste van de verdachte werkt, alsmede dat eventueel door de wetgever geformuleerde bijzondere overgangsbepalingen zullen moeten passen binnen artikel 7 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, artikel 15 lid 1 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en – voor zover van toepassing – artikel 49 lid 1 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. Indien dat laatste niet het geval is, zal de rechter deze bepalingen buiten toepassing moeten laten (...).’

De hiervoor weergegeven wetswijzigingen komen, kort gezegd, hierop neer dat met ingang van 1 januari 2020 de strafrechter niet langer de mogelijkheid heeft om aan een ontoerekeningsvatbare dader de maatregel van plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis voor de duur van één jaar op grond van artikel 37 Sr op te leggen. In plaats daarvan kan de strafrechter nu op grond van artikel 2.3 Wfz in verbinding met artikel 6:5 aanhef en onder a Wvoggz in een afzonderlijke beschikking een civiele machtiging voor verplichte zorg verlenen voor de duur van ten hoogste zes maanden indien de strafrechter dit in het kader van ‘de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde’ aangewezen oordeelt in het kader van de afdoening van een voorliggende strafzaak.

Met het vervallen van artikel 37 Sr en de invoering van artikel 2.3 Wfz in verbinding met artikel 6:5 aanhef en onder a Wvoggz is – in een zaak als de onderhavige waarin een ten laste gelegd feit is bewezen verklaard – sprake van een verandering in de regels van sanctierecht. Dat de wet in bepaalde gevallen ook een machtiging voor verplichte zorg mogelijk maakt als geen sprake is van een bewezen verklaard strafbaar feit, maakt dat niet anders.

Gelet op wat hiervoor is vooropgesteld, moet deze verandering die ten gunste van de verdachte werkt met onmiddellijke ingang worden toegepast. De door de wetgever in artikel 15.1 lid 1 aanhef en onder f Wvoggz geformuleerde overgangsbepaling moet daarbij in dit geval buiten toepassing worden gelaten.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de opgelegde maatregel, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:845

Zaaknummer: 19/05483

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en M. Kuijer

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 37 (oud) Sr , 2.3 Wfz en 1 Sr

RECHTSPRAAK

Is sprake van aantasting in persoon ‘op andere wijze’ als bedoeld in artikel 6:106b BW als gevolg van bewezen verklaard feit?

Is sprake van aantasting in persoon ‘op andere wijze’ als bedoeld in artikel 6:106b BW als gevolg van bewezen verklaard feit?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof de vordering van de benadeelde partij [benadeelde] wat betreft de immateriële schade ontoereikend gemotiveerd heeft toegewezen.

De Hoge Raad herhaalt relevante overwegingen uit ECLI:NL:HR:2019:793 en ECLI:NL:HR:2019:376 met betrekking tot gevallen waarin sprake kan zijn van aantasting in persoon ‘op andere wijze’ als bedoeld in artikel 6:106 aanhef en onder b BW.

Het vereiste dat het bestaan van geestelijk letsel in de in de arresten bedoelde zin naar objectieve maatstaven moet zijn vastgesteld, houdt niet in dat daarvan slechts sprake is indien het gaat om een in de psychiatrie erkend ziektebeeld, en evenmin dat dit geestelijk letsel slechts door een psychiater of psycholoog kan worden vastgesteld. Voor zover het cassatiemiddel uitgaat van een andere opvatting faalt het.

Verder miskent het cassatiemiddel dat ook als het bestaan van geestelijk letsel in voornoemde zin niet kan worden aangenomen, niet is uitgesloten dat de aard en de ernst van de normschending en van de gevolgen daarvan voor de benadeelde, meebrengen dat van de in artikel 6:106 aanhef en onder b BW bedoelde aantasting in zijn persoon ‘op andere wijze’ sprake is. In zo een geval moet degene die zich hierop beroept de aantasting in zijn persoon met concrete gegevens onderbouwen, tenzij de aard en de ernst van de normschending meebrengen dat de in dit verband relevante nadelige gevolgen daarvan voor de benadeelde zo voor de hand liggen, dat een aantasting in de persoon zonder meer kan worden aangenomen.

Het hof heeft bewezen verklaard dat de verdachte een supermarkt heeft overvallen, waarbij hij meerdere medewerkers, onder wie de benadeelde partij, met een vuurwapen heeft bedreigd, en waarbij hij de benadeelde partij ook woordelijk heeft bedreigd hem neer te schieten. Uit de hiervoor weergegeven overwegingen van het hof volgt dat de verdachte op zeer intimiderende

en bedreigende wijze is opgetreden en dat op afbeeldingen is te zien dat de benadeelde partij in elkaar krimpt ten gevolge van de bedreigingen van de verdachte. Verder heeft het hof vastgesteld dat de benadeelde partij EMDR-behandelingen heeft ondergaan wegens klachten die het gevolg zijn van het bewezen verklaarde en die volgens de behandelaar aan PTSS te wijten zijn. Daarnaast heeft de benadeelde partij ter terechtzitting in hoger beroep zijn situatie op dat moment beschreven. Gelet hierop en op wat hiervoor is vooropgesteld, is het in de motivering van het hof besloten liggende oordeel dat – mede in aanmerking genomen de aard en de ernst van de normschending en van de nadelige gevolgen daarvan voor de benadeelde – sprake is van een aantasting in persoon op andere wijze als bedoeld in artikel 6:106 aanhef en onder b BW niet onbegrijpelijk.

De Hoge Raad vermindert de opgelegde gevangenisstraf in verband met schending van de redelijke termijn.

De Hoge Raad (...) en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1024

Zaaknummer: 19/05014

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien, C.E. du Perron, J.C.A.M. Claassens en C.H. Sieburgh

Advocaten: R.C. Fransen

Wetsartikelen: 6:106 BW